

KURIER

Uniwersytecki

Czasopismo Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego

numer 4/12/2023

ISSN 2719-955X

e-ISSN 2719-9932

listopad-grudzień 2023

W numerze m.in.:

- * Birety w górę!
- * Pamięć o strajku
- * 30 lat Wydziału Sztuki

SPIS TREŚCI

3 | **Od Redakcji**

4 | **The University Courier**

REKTOR, SENAT, BIURO REKTORA

- 6 | Senat
- 6 | Organizacja
- 7 | Kronika rektorska

SAM NA SAM Z...

- 8 | Ryszardem Tomasiukiem, dziekanem Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu
- 10 | Justyną Natorą, prodziekan Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu

WYDARZENIA

- 13 | Pamięć o strajku
- 14 | Niepowtarzalna kronika strajku
- 16 | Birety w górę!
- 17 | Staż w Paryżu
- 18 | Uniwersytecka Wigilia
- 20 | XXX lat Wydziału Sztuki
- 22 | Trenują strzelanie
- 23 | Skóra pod lupą
- 23 | Nasi w PAN-ie
- 24 | Upamiętnienie uczelnianego strajku
- 25 | Studenci bliżej biznesu
- 26 | Adwokat na uczelni
- 27 | Rewolucja przemysłowa na Mechanicznym
- 28 | Rektor maluje

29 | **PERSONALIA**

31 | **KONFERENCJE, SEMINARIA, WYKŁADY...**

NAUKA – prace naukowe, eseje, badania...

- 35 | Paweł Maciąg – *Hataśliwy sąsiad...*

42 | **GALERIE**

Z WITRYNY WYDAWNICTWA URAD.

- 46 | Nowości wydawnicze

TAK BYŁO...

- 47 | Giganci są wśród nas

STUDENCI

- 49 | Łazienka marzeń
- 50 | Bo tętni w nas dobro
- 51 | Studenckie projekty biznesowe
- 52 | SKN Środowisko w Tatrach
- 53 | Goniłwa za lisem
- 54 | Najlepsze prace

55 | **POST MORTEM**

ISSN 2719-955X
e-ISSN 2719-9932

Wydawca:
Uniwersytet Radomski im. Kazimierza Pułaskiego
Wydawnictwo, ul. Malczewskiego 29, 26-600 Radom
tel. 48 361 70 33
e-mail: wydawnictwo@uthrad.pl www.wydawnictwo.uniwersytetradom.pl

Zespół redakcyjny:
Wojciech Bielawski – *redaktor naczelny*
Michał Czyżewicz, Aneta Mirosz
Dariusz Trzeźniowski
Opracowanie komputerowe i graficzne – Cezary Majewski
Fotografie – Krzysztof Berezowski i zbiory prywatne

Patronat
J.M. Rektor Uniwersytetu Radomskiego im. K. Pułaskiego
prof. dr hab. Sławomir Bukowski

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo skrótów i opracowania redakcyjnego tekstów przyjętych do druku.

Od Redakcji

NA WERNISAŻ, CZY NA KONCERT?

Wydział Sztuki ma trzydzieści lat. Piękny jubileusz a także okazja i do wspomnień, i do refleksji. Na początku lat dziewięćdziesiątych na naszej uczelni pojawili się pierwsi studenci z akcesoriami, nazwijmy je plastycznymi, a spośród nich wyróżniały się duże czarne teczki, w których trzymali swoje prace w formacie papieru B-1 (1000 mm x 700 mm). Nie wszyscy pracownicy uczelni byli entuzjastami tego kształcenia. *Po co u nas otworzyli to wychowanie plastyczne? Jak to się ma do profilu uczelni? Chodzą ci „artyści” z głowami w chmurach i coś tam bazgrzą na papierze. Nauczyciel plastyki z dyplomem uczelni technicznej?* – dziwili się niektórzy. Jednym ze sceptyków był mój dobry znajomy. *Zupełnie chybiony pomysł* – skwitował. Próbowiałem mu jakoś wyjaśnić potrzebę kształcenia ludzi uzdolnionych plastycznie, że warto, że teraz na innych uczelniach o podobnym, jak nasza, profilu otwierane są kierunki nauczania, które kiedyś przypisane były do np. akademii sztuk pięknych, czy uniwersytetów. Ale chyba nie przekonałem mojego adwersarza.

Minęło kilka lat. Coraz więcej młodych ludzi, tych „artystów” zaczęło pojawiać się na naszej uczelni. Tymczasem Katedra Wychowania Plastycznego przekształciła się w Katedrę Sztuki, ta w Instytut Sztuki, następnie... – szczegółowo piszemy o kolejnych przeobrażeniach na str. 21. Przyszły Wydział Sztuki ewoluował także na innych polach. Powstawały kolejne galerie, a początek dała Galeria „Rogatka”. Bywali tam twórcy znakomici. Animator zaszczepienia „plastyki” na uczelni, nieustrudzony Profesor Aleksan-

der Olszewski (Pan wybaczy, Panie Profesorze, mnie ignorantowi ten barbarzyński termin „plastyki”), nie zwalniał. Witał w Rogatce same znakomitości: ...

Będąc częstym gościem na wystawach w „Rogatce”, nie z obowiązku, jako naczelny uczelnianego czasopisma, ale jako chłonący co miesięczne spektakle, tak spektakle-wydarzenia, podczas których zdobywałem pierwsze ostrogi w poznawaniu współczesnego malarstwa, rzeźby czy tkaniny – w rogu sali wystawowej ujrzałem mojego dobrego znajomego, który patrzył i słuchał, jak urzeczony, co wystawił w galerii i co mówił Wojciech Fangor – współtwórca polskiej szkoły plakatu. Jako jedyny z polskich twórców miał indywidualną wystawę w niezwykle prestiżowym Muzeum Guggenhaima w Nowym Jorku. Tacy mistrzowie, ba, arcy mistrzowie, zaszczycali mury Galerii i naszej uczelni.

A może już niedługo zobaczymy, jak ulicą Jacka Malczewskiego, spieszy z pokaźnym futerałem prześliczna wiolonczelistka... studentka Wydziału Kompozycji Uniwersytetu Radomskiego.

Niemożliwe? Wątpiący niech już edukują się muzycznie, bo o wejściówkę na recital w Sali Koncertowej Uniwersytetu Radomskiego nie będzie łatwo.

Wojciech Bielawski
redaktor naczelny

“Kurier Uniwersytecki” / “The University Courier” is a Journal of Casimir Pulaski University of Radom (Uniwersytet Radomski im. Kazimierza Pułaskiego). It has existed since 2000. Currently, from 2021 as “Kurier Uniwersytecki” / “The University Courier”. It documents the most important events in the life of the university. We write about the scientific achievements of university employees, research projects, functioning of the academic community, and students’ life.

We have prepared two pages of the magazine in English. They contain information from the Polish version of “Courier”, presented in a very condensed way. The editors hope that the group of our readers will expand to include new recipients, this time foreign-language readers.

editor-in-chief
of the magazine
Wojciech Bielawski

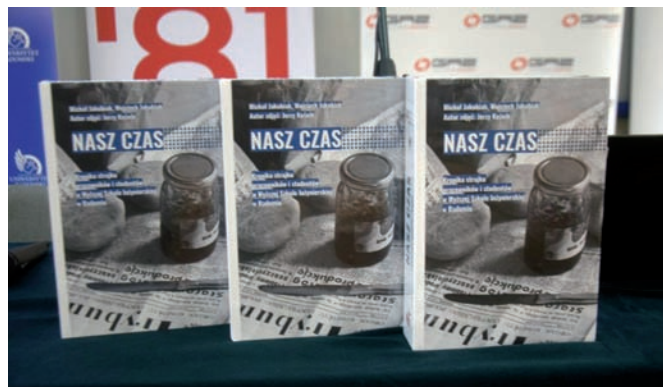
Page 8 In the regular column “One-on-one with... interviews with Prof. Ryszard Tomasiuk - Dean of the Faculty of Medical Sciences and Health Sciences and Ph.D. Justyna Natora - Vice-Dean of this faculty.

Page 13 On October 26, participants of the 1981 strike at the then College of Engineering, representatives of Radom Solidarity circles, and the University authorities gathered in the courtyard of the Faculty of Transport, Electrical Engineering and Computer Science. Flower bouquets were placed under the plaque commemorating those events.

Participants of the ceremony commemorating the strike at the WSI in 1981

Page 14 A remarkable publication entitled “Our time. Chronicle of the strike of employees and students at the College of Engineering in Radom” has been published. The ceremonial promotion of the publication, consisting of 1,250 pages, took place on December 19.

Our time. Chronicle of the employees and students strike at the College of Engineering in Radom

Page 16 On October 27, a ceremonial promotion of medical graduates took place in the Main Hall of the University of Radom. Several dozen doctors took the medical oath. There was also the traditional throwing of the graduate caps into the air - symbolizing the end of the studies and the beginning of a new stage in life.

Diplomas for „medics” from the University of Radom

Page 20 Faculty of Arts is 30 years old. On this occasion, an anniversary exhibition of employees and students of the Faculty of Arts of the University of Radom was presented.

Page 22 Students of Internal Security at the Faculty of Law and Administration of our University received four PKT BERYL pneumatic training rifles. The shooting training will be used in their future professional work, also in the ranks of uniformed services.

Page 23 The cosmetology studio at the Faculty of Medical Sciences and Health Sciences has been equipped with a professional LUMISCAN® device that performs computer skin analysis.

Dr. Eng. Katarzyna Sarna and 3rd year cosmetology student Julia Sztuto (during a treatment performed using a trichological combine)

Page 28 Rector of the University, Prof. Sławomir Bukowski took part in the charity event “Painting baubles - friends for children”. The money obtained from the auction is intended for the treatment of seriously ill two-year-old Zuzia.

Page 31 List of scientific conferences organized by the faculties of the University of Radom:

- National Scientific Conference entitled: Public administration in the face of crises. Radom, November 24, 2023. Organizer: Faculty of Law and Administration.
- National Scientific Conference “I don’t hate - I react”. Radom, December 1, 2023. Organizer: Faculty of Law and Administration.
- TransComp International Conference - COMPUTER SUPPORT SYSTEMS FOR SCIENCE, INDUSTRY AND TRANSPORT. Zakopane December 4-6, 2023. Organizer: Faculty of Transport, Electrical Engineering and Computer Science
- 11th International Scientific Conference “World Economy - Challenges of the 21st Century”. Baranów Sandomierski, December 7-8, 2023. Organizer: Faculty of Economics and Finance.

Page 35 In the section “Science - scientific papers, essays... Paweł Maciąg’s article “Noisy neighbor - sources of noise penetrating into people’s premises “.

Page 47 In the regular column “It was like that...” an interview with Professor Jerzy Żuchowski, a world-famous commodity expert, creator of the Radom Commodity School.

Page 49 Students of the Faculty of Arts took part in a bathroom design competition. The winning design is displayed in the showroom of Impero, the co-organizer of the competition

Competition winners, from the left: Weronika Pysiak, Weronika Mieczkowska, Aleksandra Muraszko, Wiktoria Wnuk and Martyna Dworak

Page 50 Student Government of the University, with the support of Radom Blood Donation and Blood Treatment Center named after Dr. Konrad Vieth, once again organized a blood collection under the slogan “Goodness is in our blood.”

Page 51 On November 20-24, 2023, the Academic Entrepreneurship Incubator at the University of Radom organized events under the slogan “My business in my city” promoting academic entrepreneurship.

From the left: Paweł Barszcz - chairman of the Student Forum Business Center Club of the Radom Region, Marcin Nowak, M.A. - supervisor of SKN Management Masters and participants of the event

Page 54 Once again, the Faculty of Law and Administration organized a competition for the best master’s and bachelor’s theses in the academic year 2022/2023.

Translation Joanna Łęcka

Senat

JEDENASTE POSIEDZENIE SENATU (26.10.2023)

Uchwały Senatu URad.

- 1) Nr 000-11/1/2023 z dnia 26 października 2023 r. w sprawie: wyznaczenia promotora rozprawy doktorskiej Pana mgr. inż. Damiana Bzinkowskiego
- 2) Nr 000-11/2/2023 z dnia 26 października 2023 r. w sprawie: aktualizacji składu komisji doktorskiej w dziedzinie nauk inżynierjno-technicznych w dyscyplinie inżynieria mechaniczna – uchwała Nr 000-4/5/2023 Senatu Uczelni z dnia 26 kwietnia 2023 r.
- 3) Nr 000-11/3/2023 z dnia 26 października 2023 r. w sprawie: powołania komisji doktorskiej ds. postępowania doktorskiego Pani mgr inż. Aleksandry Żabińskiej
- 4) Nr 000-11/4/2023 z dnia 26 października 2023 r. w sprawie: powołania komisji doktorskiej ds. postępowania doktorskiego Pani mgr inż. Pauliny Urban

DWUNASTE POSIEDZENIE SENATU (07.11.2023)

Uchwały Senatu URad.

- 1) Nr 000-12/1/2023 z dnia 7 listopada 2023 r. w sprawie:

zatwierdzenia przygotowanego przez Uczelnianą Komisję Wyborczą Regulaminu wyborczego Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego na kadencję 2024-2028 ustalającego szczegółowy tryb przeprowadzania wyborów w Uczelni

- 2) Nr 000-12/2/2023 z dnia 7 listopada 2023 r. w sprawie: przeprowadzenia oceny funkcjonowania Uczelni za okres od dnia 1 września 2021 r. do dnia 31 grudnia 2022 r.
- 3) Nr 000-12/3/2023 z dnia 7 listopada 2023 r. w sprawie: wprowadzenia zmian do uchwały Nr 000-8/17/2019 Senatu Uczelni z dnia 26 września 2019 r. w sprawie zatwierdzenia wzoru świadectwa ukończenia studiów podyplomowych
- 4) Nr 000-12/4/2023 z dnia 7 listopada 2023 r. w sprawie: zatwierdzenia wzoru świadectwa ukończenia studiów podyplomowych
- 5) Nr 000-12/5/2023 z dnia 7 listopada 2023 r. w sprawie: sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej w programie studiów kierunku „Transport i logistyka” – studia pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim, stanowiącym załącznik do uchwały Nr 000-8/13/2023 Senatu Uczelni z dnia 29 czerwca 2023 r.

TRZYNASTE POSIEDZENIE SENATU (23.11.2023)

Uchwały Senatu URad.

- 1) Nr 000-13/1/2023 z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie: nadania Panu prof. dr hab. Wojciechowi łączkowskiemu tytułu doktora ho-

noris causa Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego

- 2) Nr 000-13/2/2023 z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie: zatwierdzenia szczegółowego terminarza czynności wyborczych w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego w wyborach organów Uczelni na kadencję 2024-2028 i wytycznych co do terminarzy wyborczych w podstawowych jednostkach organizacyjnych
- 3) Nr 000-13/3/2023 z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie: określenia wzorów dyplomów dla osób, którym nadano stopnie naukowe i stopnie w zakresie sztuki oraz zasad i trybu wydawania przez Uniwersytet Radomski im. Kazimierza Pułaskiego dodatkowego odpisu w tłumaczeniu na język obcy

CZTERNASTE POSIEDZENIE SENATU (05.12.2023)

Uchwały Senatu URad.

- 1) Nr 000-14/1/2023 z dnia 5 grudnia 2023 r. w sprawie: przyjęcia publicznej obrony rozprawy doktorskiej Pana mgr. Rafała Czupryna
- 2) Nr 000-14/2/2023 z dnia 5 grudnia 2023 r. w sprawie: nadania Panu mgr. Rafałowi Czuprynowi stopnia doktora nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse

Aneta Mirosz
dyrektor Biura Rektora

Organizacja

Zarządzenia Rektora

R-51/2023 z dnia 23 października 2023 r.

w sprawie:

zmian strukturalnych w Bibliotece Uniwersyteckiej

R-52/2023 z dnia 25 października 2023 r.

w sprawie:

ustalenia wysokości stawki wynagrodzenia dla recenzentów w postępowaniu o nadanie tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego

R-53/2023 z dnia 30 października 2023 r.

w sprawie:

likwidacji studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku Architektura wewnątrz

R-54/2023 z dnia 30 października 2023 r.

w sprawie:

likwidacji studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku Filologia polska

R-55/2023 z dnia 30 października 2023 r.

w sprawie:

likwidacji studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku Fizjoterapia

R-56/2023 z dnia 30 października 2023 r.

w sprawie:

likwidacji studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku Grafika

R-57/2023 z dnia 30 października 2023 r.

w sprawie:

likwidacji studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku Inżynieria odnawialnych źródeł energii

R-58/2023 z dnia 30 października 2023 r.

w sprawie:

likwidacji studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku Logistyka

R-59/2023 z dnia 30 października 2023 r.

w sprawie:

likwidacji studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku Malarstwo

R-60/2023 z dnia 30 października 2023 r.

w sprawie:

likwidacji studiów pierwszego i drugie-

- go stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku Matematyka
- R-61/2023 z dnia 30 października 2023 r.** w sprawie:
likwidacji studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunkach: Turystyka i rekreacja, Bezpieczeństwo i higiena pracy, Kosmetologia, Praca socjalna, Wychowanie fizyczne, Wzornictwo ubioru i akcesoriów mody, Filologia polska
- R-62/2023 z dnia 30 października 2023 r.** w sprawie:
likwidacji studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku Technologia chemiczna
- R-63/2023 z dnia 30 października 2023 r.** w sprawie:
likwidacji studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku Towaroznawstwo
- R-64/2023 z dnia 30 października 2023 r.** w sprawie:
likwidacji studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku Wzornictwo ubioru i akcesoriów mody
- R-65/2023 z dnia 30 października 2023 r.** w sprawie:
ustalenia wysokości nagród Rektora Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego dla nauczycieli akademickich w roku 2023
- R-66/2023 z dnia 11 listopada 2023 r.** w sprawie:
powołania Komisji Wyborczych Podstawowych Jednostek Organizacyjnych Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- R-67/2023 z dnia 11 listopada 2023 r.** w sprawie:
ustalenia w 2024 roku dodatkowych

- dni wolnych od pracy
- R-68/2023 z dnia 20 listopada 2023 r.** w sprawie:
ogłoszenia załącznika Nr 1 na rok akademicki 2023/2024 do Regulaminu świadczeń dla studentów Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- R-69/2023 z dnia 21 listopada 2023 r.** w sprawie:
wprowadzenia Regulaminu Biblioteki Uniwersyteckiej Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- R-70/2023 z dnia 4 grudnia 2023 r.** w sprawie:
zmiany nazwy i struktury organizacyjnej Wydziału Inżynierii Chemicznej i Towaroznawstwa
- R-71/2023 z dnia 4 grudnia 2023 r.** w sprawie:
zmiany Regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- R-72/2023 z dnia 11 grudnia 2023 r.** w sprawie:
kolorystyki Wydziałów Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- R-73/2023 z dnia 20 grudnia 2023 r.** w sprawie:
powołania Komisji ds. oceny wniosku o awans na stanowisko profesora uczelni

Aneksy do zarządzeń

- **Aneks nr 15 z dnia 23 października 2023 r.** do Zarządzenia R-21/2019 w sprawie:
wprowadzenia wykazu identyfikatorów cyfrowych i symboli literowych jednostek w Uniwersytecie Radomskim im.

Kazimierza Pułaskiego

- **Aneks nr 2 z dnia 14 listopada 2023 r.** do Zarządzenia R-44/2019 w sprawie:
wprowadzenia Regulaminu Wydziału Ekonomii i Finansów Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- **Aneks nr 1 z dnia 29 listopada 2023 r.** do Zarządzenia R-68/2023 w sprawie:
ogłoszenia załącznika Nr 1 na rok akademicki 2023/2024 do Regulaminu świadczeń dla studentów Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- **Aneks nr 16 z dnia 4 grudnia 2023 r.** do Zarządzenia R-20/2019 w sprawie:
1) restrukturyzacji Uczelni,
2) ustalenia i ogłoszenia nowej struktury organizacyjnej Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- **Aneks nr 16 z dnia 4 grudnia 2023 r.** do Zarządzenia R-21/2019 w sprawie:
wprowadzenia wykazu identyfikatorów cyfrowych i symboli literowych jednostek w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego
- **Aneks nr 1 z dnia 11 grudnia 2023 r.** do Zarządzenia R-66/2023 w sprawie:
powołania Komisji Wyborczych Podstawowych Jednostek Organizacyjnych Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego

Polecenia służbowe

- **Polecenie służbowe 3/2023 z dnia 5 grudnia 2023 r.** w sprawie:
przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej w jednostkach organizacyjnych Uczelni.

Aneta Miroso
dyrektor Biura Rektora

KRONIKA REKTORSKA

(październik – grudzień 2023 r.)

27 października – JM Rektor prof. dr hab. Sławomir Bukowski przewodniczył dyplomatorium absolwentów kierunku lekarskiego, które w radomskiej uczelni odbyło się po raz pierwszy w historii. Rektor pogratulował absolwentom i życzył im wymarzonej specjalizacji i pomyślnych rezydentur.

17 listopada – JM Rektor uczestniczył w uroczystościach jubileuszowych 30-lecia Wydziału Sztuki. Głównym wydarzeniem imprezy była wystawa prac pracowników i studentów Wydziału Sztuki Uniwersytetu Radomskiego zaprezentowana w Kamienicy Deskurów na radomskim Rynku.

4-6 grudnia – JM Rektor wraz z Ministerstwem Infrastruktury objęli patronat honorowy nad międzynarodową konferencją *TransComp* – Komputerowe Systemy Wspomagania Nauki, Przemysłu i Transportu, która odbyła się w Zakopanem.

7-8 grudnia – JM Rektor wziął udział, a także objął patronat honorowy nad XI Międzynarodową Konferencją Naukową pn.: „Gospodarka światowa – wyzwania XXI wieku”, która odbyła się w renesansowym Zamku w Baranowie Sandomierskim.

14 grudnia – JM Rektor uczestniczył w tegorocznym spotkaniu wigilijnym społeczności Uniwersytetu Radomskiego.

15-17 grudnia – JM Rektor wziął udział w akcji „Malowanie bombek – przyjaciele dzieciom”, która miała miejsce w Radomskim Klubie Środowisk Twórczych „Łażnia”.

Justyna Ćwiertnia

(...) Jesteśmy niezwykle dumni, że tak ciężka praca przyniosła tak wymierne rezultaty w ocenach Państwowej Komisji Akredytacyjnej oraz Krajowej Rady Akredytacyjnej Pielęgniarek i Położnych. Dalsze wysiłki skierujemy na rozwój, doskonalenie i kontynuowanie naszych działań dla wszystkich kierunków Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu. (...) Każdą strukturę, jednostkę tworzą ludzie i to od nich, czyli od nas, zależy, jak ona funkcjonuje. Decydują o tym nasze pasje, zaangażowanie, predyspozycje, a także osobowości.(...)

WYDZIAŁ ROZPĘDZA SIĘ

(z dr. hab. n. med. Ryszardem Tomasiukiem, prof. URad., dziekanem Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu, rozmawia Wojciech Bielawski)

Historia Wydziału, którym Pan Profesor kieruje, jest krótka (istnieje od 2012 roku), ale burzliwa. Było ciężko, szczególnie na kierunku lekarskim: problemy z bazą dydaktyczno-laboratoryjną, brak odpowiednio wykwalifikowanej kadry, kulejąca współpraca z radomskimi szpitalami i wreszcie duże zastrzeżenia Państwowej Komisji Akredytacyjnej. Obecna ocena PKA jest niezwykle pomyślna dla kierunku lekarskiego. To efekt ciężkiej pracy władz Wydziału i jego pracowników. Jaki jest dzisiaj Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu?

To prawda, historia Wydziału jest bardzo burzliwa. Kierunek lekarski oraz Pielęgniarstwo zmagają się z wieloma trudnościami, związanymi zarówno z brakiem odpowiednio wykwalifikowanej kadry, problemami z bazą dydaktyczno-laboratoryjną (w tym brakiem *Collegium Anatomicum*) oraz współpracą z radomskimi szpitalami. To wszystko spowodowało duże zastrzeżenia Państwowej Komisji Akredytacyjnej oraz Krajowej Rady Akredytacyjnej Pielęgniarek i Położnych. Mimo to, podjęto wysiłek odbudowania wydziału dla młodych ludzi, którzy chcieli studiować w Radomiu. Władze Uniwersytetu i Wydziału dołożyły wszelkich starań, aby poprawić jego sytuację. Włożono wiele pracy i wysiłku, aby sprostać wymaganiom formalnym.

Z prawej dr. hab. n. med. Ryszard Tomasiuk, prof. URad., dziekan Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu, obok Wojciech Bielawski – naczelny redaktor „Kuriera Uniwersyteckiego”

Obecnie sytuacja Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu jest bardzo dobra. Jesteśmy po wizytacji Polskiej Komisji Akredytacyjnej na

kierunku lekarskim, w wyniku której otrzymaliśmy maksymalny okres akredytacji na 6 lat i Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek

i Położnych, która przyznała najwyższą notę akredytacyjną dla naszego pielęgniarstwa na 5 lat.

Ponadto, pragnę podkreślić, że w chwili obecnej ćwiczenia kliniczne na kierunku lekarskim są realizowane we wszystkich radomskich oraz ościennych podmiotach leczniczych i współpraca z nimi jest na bardzo dobrym poziomie.

Jesteśmy niezwykle dumni, że tak ciężka praca przyniosła tak wymierne rezultaty w ocenach wyżej wymienionych komisji. Dalsze wysiłki skierujemy na rozwój, doskonalenie i kontynuowanie naszych działań dla wszystkich kierunków Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu (lekarskiego, pielęgniarstwa, fizjoterapii i kosmetologii). Aktualnie jesteśmy w trakcie realizacji budowy wieloprofilowego Centrum Symulacji Medycznych oraz poszerzenia bazy dydaktycznej dla kierunku lekarskiego w ramach nauk przedklinicznych. Jesteśmy w trakcie doposażania pracowni: mikrobiologii, biochemii, immunologii, fizjologii patomorfologii i biologii molekularnej. Poza aspektami dydaktycznymi, myślimy także o rozwoju naukowym WNMiNoZ, zbliżającej się ewaluacji, rozwoju kadry badawczo-dydaktycznej, osiąganiu kolejnych stopni i tytułów naukowych w dziedzinie nauk medycznych, pracach, projektach badawczych oraz publikacjach naukowych.

Przedstawię teraz obecną strukturę wydziału. Tworzą ją: Katedra Podstawowych Nauk Medycznych, Katedra Nauk Klinicznych Niezabiegowych, Katedra Nauk Klinicznych Zabiegowych, Katedra Pielęgniarstwa, Katedra Fizjoterapii oraz Katedra Kosmetologii.

W ramach Katedry Nauk Klinicznych Niezabiegowych funkcjonuje Zakład Diagnostyki Obrazowej, w którym studenci mogą nabywać i doskonalić swoje kompetencje kliniczne. Natomiast w ramach Katedry Podstawowych Nauk Medycznych działa nowoczesnie wyposażone Collegium

Anatomicum oraz Zakład Diagnostyki Obrazowej.

W Polsce funkcjonuje 9 uniwersytetów medycznych, 5 wydziałów uniwersytetów oraz 3 wydziały uczelni niepublicznych, na których dostępny jest kierunek lekarski. Gdy nasz Uniwersytet uruchomił kształcenie na tym kierunku, inne akademickie ośrodki medyczne niezbyt nam sprzyjały, mając przecież świadomość o ogromnym zapotrzebowaniu na absolwentów uczelni medycznych. Czy już okrzepłicie w tym gronie potentatów?

Jesteśmy dumni, że Uniwersytet Radomski prowadzi kształcenie na kierunku lekarskim, który przyczyni się niewątpliwie do rozwoju radomskiej medycyny, a tym samym wzrośnie dostępność radomian do wyspecjalizowanych usług medycznych. Z dumą muszę podkreślić, iż nasi pierwsi absolwenci zdali Lekarski Egzamin Końcowy z bardzo wysokimi notami, zajmując ósme miejsce wśród polskich uczelni medycznych. Spowodowało to z pewnością ocieplenie, polepszenie wizerunku naszego wydziału w rankingu renomowanych uniwersytetów medycznych.

Co jest dla Pana dziekana priorytetem w funkcjonowaniu Wydziału i jaką jego przyszłość może Pan wykreować jego pracownikom i studentom w kontekście zawrotnego postępu nauki i technologii także w medycynie. To, co było innowacją dwa lata temu, jest już nieaktualne.

To nie jest łatwe pytanie. Być wizjonerem w czasach tak ogromnego i niesamowicie szybkiego rozwoju nauki, technologii i praktycznie każdej dziedziny wiedzy jest prawie niemożliwe. Być może, powiedzmy za 10 lat, kierunek lekarski będzie funkcjonował jako samodzielna, niezależna jednostka z własną bazą dydaktyczno-naukową i własnym szpitalem klinicznym. Natomiast, co jest najbardziej istotne, każdą struk-

turę, jednostkę tworzą ludzie i to od nich, czyli od nas, zależy, jak ona funkcjonuje. Decydują o tym nasze pasje, zaangażowanie, predyspozycje a także osobowości. Cóż wart jest robot medyczny Da Vinci bez lekarza, który go obsługuje? Postęp dzieje się dzięki ludziom i nawet sztuczna inteligencja ich nie zastąpi.

W odpowiedzi na poprzednie pytanie podkreślił Pan dziekan ogromny postęp wiedzy w medycynie. A jak my, terażniejsi i przyszli pacjenci, możemy z tych dobrodziejstw korzystać?

Przede wszystkim powinniśmy być świadomi, jak ogromną rolę odgrywa w naszym życiu profilaktyka. Z wielu bardzo ciężkich chorób udałoby się wyleczyć, gdybyśmy się wcześniej badali. Tak zwane badania przesiewowe powinny być naszym dobrodziejstwem. Ale w Polsce tak nie jest, chociaż świadomość ich znaczenia rośnie. Mam przecież bliskie kontakty ze szpitalami, które regularnie wysyłają zawiadomienia o możliwości bezpłatnego wykonania np. mammografii. Tymczasem na 100 wysłanych zaproszeń zgłaszają się na badanie 2 kobiety. A przecież im wcześniej rozpoznamy objawy choroby, tym zdecydowanie większa szansa na jej wyleczenie i dotyczy to nowotworów, ciężkich schorzeń serca czy mózgu.

Jak Pan Profesor scharakteryzowałby dobrego i odpowiedzialnego lekarza?

Po prostu określiłbym jednym zdaniem, że każdy dobry lekarz to jest taki, który ma w głowie i w sercu i przed oczami ciągle przysięgę Hipokratesa. *Primum non nocere* – po pierwsze nie szkodzić, a jego motto życiowe *Salus aegroti suprema lex*, że zdrowie chorego jest największym prawem.

Pewnie i do Pana dotarły niepochlebne stereotypowe określenia o radomskich medykach. A z obiegowymi opiniami walczy się naj-

trudniej. Oczywiście przeważająca większość radomskich lekarzy to świetni specjaliści, w pełni oddani pacjentom swoją wiedzą i doświadczeniem. Jak można zmienić ten niekorzystny wizerunek?

Ten niepochlebny wizerunek radomskiego lekarza jest coraz rzadszy. W każdym środowisku, grupie zawodowej są lepsi i gorsi. W zawodzie lekarza, oprócz wiedzy i kompetencji, bardzo ważny jest stosunek do pacjenta, czyli na przykład umiejętność słuchania. Dobry, rzetelny wywiad z chorym to połowa sukcesu w leczeniu. Poza tym, pacjent przebywający w szpitalu poddany jest ogromnemu stresowi, a ten zawsze niekorzystnie wpływa na jego stan zdrowia. Lekarz jest w tej sytuacji dla niego wyrocznią. Ale, gdy na przykład podczas badania chorego, powie do niego: *dzisiaj, panie Janku, wygląda pan znakomicie*, to pan Janek zdrowieje w okamgnieniu. I tak to działa. Ja w rozmowach z lekarzami, którzy będą prowadzić zajęcia ze studentami, wykazuję dużo taktu i dyplomacji w stosunku do nich i uczulam ich na wieloaspektowość tego pięknego zawodu.

Profesor Ryszard Tomasiuk prywatnie to....

Szczególnym moim zainteresowaniem są opera i muzyka klasyczna, a szczególnie muzyka Chopina. Jestem zafascynowany jego kompozycjami – mazurkami, walcami, preludiami, nokturnami... wszystkim. Słucham tych utworów zawsze, jak jadę autem, a przynajmniej raz w tygodniu jestem na żywym koncercie w Warszawie. Są trzy takie ośrodki, gdzie odbywają się koncerty chopinowskie, bądź inne, wykonywane przez laureatów międzynarodowych konkursów chopinowskich. Kilka razy w roku odwiedzam Żelazową Wolę z rodziną, dlatego że nie wyobrażam sobie nie być w tym miejscu chociaż dwa razy w roku. I tam muzyka Chopina jeszcze bardziej rozbrzmiewa. Słysząc ją wszędzie. Jest to muzyka niezwykła. Działa na człowieka bardzo kojąco. Tam rzeczywiście, jak się spaceruje po tym parku, bądź przysiadzimy na ławeczce i okna w dworku są otwarte, słysząc tę muzykę tak, jakby tam był Chopin obecny rzeczywiście. To jest

magiczne miejsce, niepowtarzalne, do którego przenoszę się zawsze także myślami.

z dr hab. n. med. Ryszardem Tomasiukiem, prof. URad., dziekanem Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu, rozmawiał Wojciech Bielawski

(od red.): dr hab. n. med. Ryszard Tomasiuk, prof. URad.; absolwent Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach; stopień naukowy doktora nauk medycznych uzyskał na podstawie pracy doktorskiej pt. „Aktywator plazminogenu nabłoniaka Guerin” w Akademii Medycznej w Łodzi. Stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych specjalność medycyna otrzymał na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. Jest autorem 40 publikacji naukowych, których wyniki zostały zaprezentowane na 20 zjazdach międzynarodowych. Specjalista II stopnia w zakresie analityki klinicznej, recenzent w czasopiśmie naukowych.

(...)Pielęgniarstwo to jest zawód, który wymaga pasji. Do jego wykonywania trzeba mieć predyspozycje osobowościowe. Na pewno musi to być osoba odpowiedzialna, kompetentna, z empatią, która jest wrażliwa na drugiego człowieka. Bo jeżeli nie jest, no to niech nie idzie do tego zawodu ani lekarskiego, ani pielęgniarskiego.(...)

WARTO BYŁO WALCZYĆ

(z dr n. o zdr. Justyną Natorą, prodziekan Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu, rozmawia Wojciech Bielawski)

Kierunek Pielęgniarstwo uzyskał akredytację na pięć lat. To znakomita wiadomość. Jako prodziekan

Wydziału ma Pani szczególne powody do zadowolenia. Jak można przeczytać w raporcie kierunek był

oceniany przez dwa gremia.

Tak. Kierunek Pielęgniarski jest akredytowany przez dwie komisje, Naj-

pierw wizytowała nas Krajowa Rada Akredytacyjna Szkół Pielęgniarek i Położnych. Następnie raport sporządzony przez tę Radę został przekazany do Państwowej Komisji Akredytacyjnej, która przedstawiła raport końcowy, tak bardzo dla nas pomyślny.

Jakie były początki pielęgniarstwa na naszej uczelni?

Nie byłem pracownikiem uczelni, kiedy ten kierunek powstawał, ale znam jego historię. W 2009 roku powstał Instytut Zdrowia i posiadał uprawnienia do prowadzenia studiów I stopnia na kierunkach Pielęgniarstwo, Fizjoterapia i Ratownictwo medyczne. W 2012 roku został utworzony Wydział Nauk o Zdrowiu i Kultury Fizycznej. W skład tej jednostki wszedł Instytut Zdrowia i Zakład Wychowania Fizycznego i Zdrowotnego. Początkowo Wydział kształcił na kierunkach: Pielęgniarstwo i Fizjoterapia oraz Wychowanie Fizyczne. Od roku akademickiego 2017/2018 utworzono w strukturze Wydziału nowe Zakłady: Fizjoterapii, Kultury Fizycznej, Nauk Medycznych i Pielęgniarstwa, utworzono też nowy kierunek: lekarski.

Od roku akademickiego 2019/2020 została zmieniona dotychczasowa nazwa Wydziału (z Wydziału Nauk o Zdrowiu i Kultury Fizycznej – na Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu). Ponadto – w miejsce dotychczasowych Zakładów – utworzono Katedry (Fizjoterapii, Kosmologii, Medycyny, Pielęgniarstwa). Natomiast Zakład Kultury Fizycznej (po przekształceniu w Katedrę Kultury Fizycznej), został włączony w struktury Wydziału Filologiczno-Pedagogicznego.

W porównaniu z historią pozostałych wydziałów naszego Uniwersytetu jesteście, jako Wydział, w wieku juniorskim, ale po przejściach.

Rzeczywiście wiele przeszliśmy. W żargonie medycznym można powiedzieć, że jesteśmy jak pacjent po reanimacji. Najważniejsze, że w momencie totalnego zagrożenia,

Dr n. o zdr. Justyna Natora, prodziekan Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu

gdy wydział był zagrożony likwidacją, znaleźliśmy w sobie tak dużo siły i determinacji, żeby go uratować. I udało się. Jesteśmy dumni z tego.

Niektóre wydziały naszego Uniwersytetu mogą wam zazdrościć rekrutacji. Chętnych do studiowania nie brakuje.

Nie mamy problemu z naborem na żadnym kierunku, a szczególnie na kierunkach medycznych, czyli lekarskim, pielęgniarstwie, fizjoterapii, bo to są standaryzowane kierunki. W tym roku odbyło się pierwsze dyplomatorium na kierunku lekarskim.

Natomiast pierwsi absolwenci pielęgniarstwa opuścili naszą uczelnię w 2012 roku.

Chyba powinienem napisać absolwentki, bo bardzo rzadko mężczyźni wybierają ten zawód?

Większość jest kobiet, zdecydowana większość, ale są też mężczyźni. Mężczyźni są mile widziani w tym zawodzie. Jeden z absolwentów był moim dyplomantem, pisał u mnie pracę licencjacką, potem magisterską i następnie poszedł na lekarski i w przyszłym roku opuści nasz Uniwersytet z dyplomem lekarskim.

Nie macie problemów z kadrą na pielęgniarstwie?

Nie mamy. Kadra na pielęgniarstwie jest głównie z Radomia. Mamy jedną osobę z habilitacją, sześciu doktorów, co jest rzadkością na tym kierunku w porównaniu z innymi ośrodkami kształcącymi pielęgniarzy.

Gdzie studenci pielęgniarstwa odbywają praktyki zawodowe?

Mamy bardzo dobrą współpracę zarówno z jednym, jak i z drugim szpitalem. W szpitalu na Józefowie szczególnie wykorzystujemy bazę dydaktyczną, jeśli chodzi o praktyki dla pielęgniarek. Równie dobrze układa się nasza współpraca ze Szpitalem Psychiatrycznym w Krychnowicach.

Czy rzeczywiście, żeby dobrze wykonywać zawód pielęgniarki, trzeba mieć powołanie do tego zawodu? Czy da się tego nauczyć?

Zdecydowanie powinno się mieć. Nie da się tego nauczyć. Albo się to ma albo nie. A jeżeli się nie ma i jednak kończy się studia, to kwalifikacje oczywiście są, ale to jest zawód, który wymaga pasji. Do jego wykonywania trzeba mieć predyspozycje osobowościowe. Na pewno musi to być osoba odpowiedzialna, kompetentna, z empatią, która jest wrażliwa na drugiego człowieka. Bo jeżeli nie jest, no to niech nie idzie do tego zawodu ani lekarskiego, ani pielęgniarstwa.

Czy wydział zapewnia optymalne warunki do studiowania?

Na pielęgniarstwie mamy znakomite warunki do studiowania. Już niebawem powstanie Centrum Symulacji Medycznej dla kierunków lekarskiego i pielęgniarstwa. Dostajemy też pieniądze na inne pracownie: badań fizykalnych, zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych. Doposążyliśmy Pracownię Nauk Podstawowych dla kierunku lekarskiego. Współpraca z władzami uczelni układa się znakomicie.

Pielęgniarki, na przykład w Anglii czy w USA, mają duże uprawnienia i często zastępują lekarza w takich rzeczach, w których w Polsce, nie jest to możliwe.

W Polsce też już się tak dzieje. Pielęgniarka wykonuje badanie fizykalne, ordynuje leki. Oczywiście te uprawnienia zdobywa się, będąc absolwentką studiów licencjackich, a następnie magisterskich. Niezwykle ważna jest też specjalizacja, która daje duże uprawnienia w zakresie pielęgniarstwa pediatrycznego, internistycznego, chirurgicznego, psychiatrycznego, opieki długoterminowej czy pielęgniarstwa ratunkowego. Mówi się teraz o pielęgniarce z zaawansowaną praktyką, która będzie miała wysokie uprawnienia praktyczne.

Dlaczego pielęgniarki nie noszą czepków?

Dlatego, że czepek jest teraz tylko i wyłącznie do celów reprezentacyjnych. Jest niewątpliwie symbolem pielęgniarstwa, natomiast jest niepraktyczny. Od 1991 roku w Polsce nie nosimy czepków, zgodnie z ustawą o samorządzie pielęgniarek i położnych. Wizerunek czepka jest noszony jako broszka lub na identyfikatorze.

Czy formuła zwracania się do pielęgniarki „siostró” jest akceptowalna?

Coraz rzadziej jest używana przez pacjentów. Zwrot „siostró” wywodzi się z historii, ponieważ kiedyś siostry zakonne pełniły funkcje pielęgniarek. No ale myślę, że idziemy w przyszłość, idziemy w nowoczesność, w nowoczesne zindywidualizowane pielęgniarstwo w profesjonalizację zawodu – autonomię.

Czy ludzie przygotowani są do tego, żeby udzielić pierwszej pomocy, widząc leżące na ulicy człowieka?

Nie jesteśmy odpowiednio przygotowani, aby takiej pomocy udzielić. I właśnie pielęgniarstwo m.in. i w ogóle generalnie pracownicy

medyczni powinni nad tym pracować, edukować już od przedszkola, od szkół podstawowych. W programach nauczania powinien być wprowadzony przedmiot „pierwsza pomoc”... i tak się już dzieje. To jest baza. Zwłaszcza teraz w dobie automatycznej defibrylacji zewnętrznej, gdzie to urządzenie może obsłużyć każdy i uratować człowiekowi życie. To są takie pudełka, gdzie wystarczy przycisk przycisnąć, aby pomóc drugiemu człowiekowi i uratować życie. To jest automatyczny defibrylator. Taki aparat mówi, co trzeba zrobić.

A kto wie o tym?

No właśnie, znowu brak edukacji. Generalnie wytyczne resuscytacji mówią o tym, że tam gdzie jest duże skupisko ludzi, to tam powinny one się znajdować, tak mówią wytyczne. Więc są na lotnisku, na dworcu, u nas na wydziale, tu w rektoracie też powinny być.

Czego życzy sobie Justyna Natora jako prodziekan i jednocześnie szefowa kierunku pielęgniarstwa?

Zdecydowanie rozwoju pielęgniarstwa i kierunku lekarskiego, rozwoju naukowości w pielęgniarstwie, bo to jest przyszłość tego wydziału i przyszłość medycyny radomskiej. Jest to najpiękniejszy zawód. Co może być piękniejszego niż ratowanie życia ludzkiego?

Justyna Natora prywatnie, to... wyjątkowa optymistka.

z dr n. med. Justyną Natorą,
prodziekan WNMiNoZ
rozmawiał Wojciech Bielawski

(od red.): **Justyna Natora** - radomianka, pielęgniarka, dr n. o zdrowiu. Zainteresowania w dziedzinie medycyny ratunkowej. Prodziekan Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu; członek Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położnych w Ministerstwie Zdrowia.

Wspomnienie października 1981 roku

PAMIĘĆ O STRAJKU

26 października na dziedzińcu Wydziału Transportu, Elektrotechniki i Informatyki zbrali się uczestnicy strajku w 1981 roku w ówczesnej Wyższej Szkole Inżynierskiej, przedstawiciele radomskich środowisk solidarnościowych oraz władze Uczelni. Pod tablicą upamiętniającą tamte wydarzenia złożono wiązanki kwiatów.

W 1981 roku, 42 lata temu, w ówczesnej Wyższej Szkole Inżynierskiej rozpoczął się strajk okupacyjny, który okazał się najdłuższym w PRL-u. Wybory rektora zostały zbojkotowane przez uczelnianą „Solidarność” oraz Niezależne Zrzeszenie Studentów. Drzwi budynków uczelni zostały zamknięte, a na nich pojawiły się napisy: STRAJK OKUPACYJNY. Członek ówczesnego komitetu strajkowego Kazimierz Jezuita napisał, że „decyzja o strajku to był desperacki akt mający powstrzymać uczelnię przed stoczeniem się w otchłań autokratyzmu” („Z Życia Politechniki Radomskiej”, grudzień 2006).

W październikowe południe zebranych powitał Jacek Mężyk, prezes Stowarzyszenia Październik '81. Na uroczystość przybyli m.in.: uczestnicy strajku, członkowie Komisji Zakładowej NSZZ Solidarność Uniwersytetu Radomskiego z przewodniczącym Tadeuszem Szumiątą na czele, przedstawiciel Zarządu Regionu NSZZ Solidarność Ziemia Radomska – Zdzisław Maszkiewicz, byli i obecni członkowie NSZZ Solidarność, działacze Niezależnego Zrzeszenia Studentów, przedstawiciele Instytutu Pamięci Narodowej, Klubu Inteligencji Katolickiej. Władze Uniwersytetu i środowisko akademickie reprezentował prorektor dr hab. inż. Waldemar Nowakowski prof. URad, który w krótkim przemówieniu podziękował uczestnikom tamtych wydarzeń za ich determinację, odwagę i trud jaki podjęli, poświęcając

Uczestnicy uroczystości upamiętniającej strajk w WSI w 1981 r.

Tablica pamiątkowa poświęcona wydarzeniom sprzed 42 lat

często swoje kariery i relacje rodzinne w imię prawdy i solidarności.

Na uroczystość przybyła również autorka książki „Spotkałem tam ludzi lepszych od siebie” o strajkujących, Teresa Opoka, która przybliżyła sylwetki bohaterów akademickiej Solidarności. Chwilą ciszy uczczono pamięć tych, którzy już odeszli. Jacek Mężyk podziękował władzom uczelni za zaproszenie do współpracy i pomoc w przygotowaniu uroczystości.

Następnie głos zabrali: uczestnik strajku – Bogusław Misterkiewicz, Witold Zamkowski – wiceprzewodniczący strajku, który w jego życiu dokonał wielkiej przemiany duchowej, Jan Drożdziel – przewodniczący Solidarności na ówczesnym Wydziale Transportu, Zuzanna Opolska-Bożek wiceprzewodnicząca reaktywowanego w tym roku Niezależnego Zrzeszenia Studentów.

Odbyła się też uroczysta prezentacja książki „Nasz czas – Kronika strajku pracowników i studentów w Wyższej Szkole Inżynierskiej” autorstwa Michała i Wojciecha Jakubiaków z fotografiami Jerzego Koźnika (patrz str. 14).

Karolina Derleta
Wojciech Bielawski

1250 stron historii

NIEPOWTARZALNA KRONIKA STRAJKU

Ukazała się niezwykła publikacja. „Nasz czas. Kronika strajku pracowników i studentów w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Radomiu”. Uroczysta promocja wydawnictwa odbyła się 19 grudnia na Wydziale Transportu, Elektrotechniki i Informatyki.

Inicjatorem wydania Kroniki jest Włodzimierz Dobrowolski, uczestnik strajku i rzecznik prasowy protestujących w 1981 roku studentów. Autorami publikacji są Michał Jakubiak i Wojciech Jakubiak, a autorem zdjęć Jerzy Koźnik. Książka jest typowym wydawnictwem źródłowym, przygotowanym z bezpośrednim udziałem świadków tamtych wydarzeń i zawiera prezentację oryginalnych teleksów z całego okresu strajku, uzupełnioną relacją fotograficzną zawodowego reportera Jerzego Koźnika. Jak pisze we wstępie do publikacji Włodzimierz Dobrowolski „Powstał wielowymiarowy obraz historii strajku i jego uczestników na tle wydarzeń politycznych ostatnich tygodni karnawału „Solidarności”.

Uczestników spotkania powitał dr hab. inż. Waldemar Nowakowski, prof. URad. prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą. Twórcy „Kroniki” opowiedzieli zebrany, jak

Od prawej: Michał Jakubiak, Wojciech Jakubiak – autorzy *Kroniki strajku*; Jerzy Koźnik – fotografik, autor zdjęć; Włodzimierz Dobrowolski – inicjator wydania *Kroniki*, rzecznik prasowy protestujących studentów

ukrywali przez lata tasiemki z telexu, na których znajdowało się 758 tzw. depesz, czyli przekazywanych i odbieranych informacji. Cała historia strajku jest tam zawarta i stanowi znakomite pole do dalszych badań naukowych poświęconych historii strajku w radomskiej WSI. Michał i Wojciech Jakubiakowie przez kilka lat dokonali zeszyfrowania zachowanych tasiemek, co było pracą niezwykle żmudną.

I tak powstało dzieło zupełnie unikatowe, które jest dokumentem i świadectwem protestu sprzed 42 lat.

Obecni na prezentacji uczestnicy strajku ze wzruszeniem dzielili się wspomnieniami, a prezentowane na telebimie archiwalne zdjęcia Jerzego Kośnika przeniosły ich w świat tego niepowtarzalnego w historii PRL-u protestu.

Publikacja nie jest przeznaczona do sprzedaży, a jej szczęśliwi posiadacze mogą z dumą umieścić ją w swoim księgozbiorniku na najwyższej półce poświęconej wydawnictwom unikatowym tzw. białym krukami.

Egzemplarze „Kroniki” zostały też przekazane Bibliotece Głównej Uniwersytetu Radomskiego.

Jak zaznaczył Włodzimierz Dobrowolski „Kronika” ukazała się drukiem dzięki hojności sponsorów, których lista prezentowana jest na honorowym miejscu w publikacji. Ponadto unikatowe taśmy i bogata ikonografia związana ze strajkiem zostały przekazane do Archiwum Akt Nowych w Warszawie.

„To dowód wyjątkowego szacunku i dbałości o zachowanie śladów historii”. Dzięki tej publikacji pamięć o strajku zostanie zachowana w historycznych dokumentach.

Wojciech Bielawski

Nasz czas. Kronika strajku pracowników i studentów w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Radomiu

Jacek Mężyk – uczestnik strajku, Teresa Opoka – autorka książki *Spotkałem tam ludzi lepszych od siebie*

W drugim rzędzie od lewej: Andrzej Sobieraj były przewodniczący NSZZ Solidarność Ziemia Radomska, Jerzy Pierzchała

Pierwsi absolwenci kierunku lekarskiego

BIRETY W GÓRĘ!

27 października w Auli Głównej Uniwersytetu Radomskiego odbyło się uroczyste Dyplomatorium absolwentów kierunku lekarskiego. Kilkudziesięciu lekarzy złożyło ślubowanie lekarskie. Po uzyskaniu specjalizacji „medycy” z naszego Uniwersytetu dołączą do swoich starszych koleżanek i kolegów w klinikach, szpitalach i przychodniach.

To było pierwsze Dyplomatorium w historii naszej uczelni. Uroczystość z udziałem władz Uniwersytetu i władz Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu była niezwykle podniosła. Oczywiście największe zainteresowanie skupiło się na 54 absolwentkach i absolwentach kierunku lekarskiego.

Ceremonia rozpoczęła się od pięknej interpretacji *Gaudeamus Igitur*, łacińskiej pieśni, która towarzyszy inauguracjom roku akade-

mickiego. Absolwentom i władzom wydziału serdeczne gratulacje złożył JM Rektor prof. Sławomir Bukowski. Podkreślił, że nasi absolwenci zdali ogólnokrajowy egzamin lekarski przed ukończeniem studiów. Życzył im zdobycia wymarzonych specjalizacji i pomyślnych rezydentur, w których będą doskonalić swoje umiejętności i zdobywać doświadczenie w szpitalach.

Dr hab. n. med. Ryszard Tomasiuk, prof. URad., dziekan Wydziału

Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu, nie krył dumy, że absolwenci są dowodem na potwierdzenie słuszności prowadzenia kierunku lekarskiego na naszym Uniwersytecie. Podkreślił wielki trud włożony przez władze Uczelni i Wydziału najpierw w utrzymanie zagrożonego likwidacją kierunku a następnie jego rozwój.

Niezwykle wzruszające było złożenie przyrzeczenia lekarskiego przez absolwentów. Ich uroczyste ślubowanie, w którym obiecali służyć

Dyplomatorium absolwentów kierunku lekarskiego

życiu i zdrowiu ludzkiemu, przeciwdziałać cierpieniu, a także zachować tajemnicę lekarską, były wyrazem ich gotowości do podjęcia wielkiej misji, jaką jest praktyka medyczna. Następnie przyszedł czas na wręczenie dyplomów gratulacyjnych i dyplomów ukończenia studiów. Były to chwile pełne wzruszenia i radości, zarówno dla absolwentów, jak i dla pracowników wydziału.

*Oprac. Wojciech Bielawski
na podst. materiałów ze strony
www.wnminoz.uniwersytetradom.pl*

Dyplomy dla „medyków”
z Uniwersytetu Radomskiego

Wykłady, seminaria...

STAŻ W PARYŻU

Pracownicy Wydziału Ekonomii i Finansów uczestniczyli w stażu dydaktycznym w Paryżu w ramach projektu pt. „Zintegrowany Program UTHRad.” POWR.03.05.00-00-Z105/17-00.

Staż dydaktyczny odbył się na Université Paris Nanterre (Paryż, Francja) w dniach od 15.10.2023 r. do 28.10.2023 r. Uczestniczyli w nim: dr hab. Marzanna Lament, prof. URad., dr Joanna Bukowska, prof. URad. oraz dr Łukasz Zięba, prof. URad.

Stażystów gościł Wydział Nauk o Ekonomii, Zarządzaniu, Matematyki i Informatyki (Faculty of Economics, Management, Mathematics, Computer Science) w Katedrze Ekonomii (Department of Economics).

W ramach stażu pracownicy Wydziału Ekonomii i Finansów doskonalili swoje umiejętności i kompetencje dydaktyczne poprzez uczestniczenie w zajęciach dydaktycznych oraz spotkaniach seminaryjnych z pracownikami Katedry Ekonomii. Opiekunem stażu był prof. Marc Baudry.

Od lewej: dr Łukasz Zięba; dr Joanna Bukowska, prof. URad.; prof. Marc Baudry i dr hab. Marzanna Lament, prof. URad.

Święty opłatek, życzenia, kolędy

UNIWERSYTECKA WIGILIA

Jak co roku, podtrzymując tradycję, odbyło się spotkanie wigilijne społeczności Uniwersytetu Radomskiego. Uczestniczyli w nim pracownicy uczelni, studenci i zaproszeni goście.

Spotkanie odbyło się 14 grudnia w budynku Wydziału Ekonomii i Finansów. Rozpoczęło je wspólne i uroczyste odśpiewanie kolędy *Wśród nocnej ciszy*.

J.M. Rektor prof. dr hab. Sławomir Bukowski powitał pracowników i studentów naszego Uniwersytetu oraz gości przybyłych na uroczystość. Wśród nich byli: prezydent Radomia Radosław Witkowski, posłowie: Marek Suski, Andrzej Kosztowniak, Konrad Fryszak, przedstawiciele Senatu URad., a także Waldemar Trelka – starosta powiatu radomskiego, Leszek Ruszczyk – dyrektor Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu, ks. dr Marek Adamczyk – rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Radomiu, ks. Krzysztof Ćwiek – proboszcz parafii katedralnej, ks. Arkadiusz Jakubiak – duszpasterz akademicki oraz pracownicy, studenci i sympatycy Uniwersytetu Radomskiego. Rektor życzył zebranym wzajemnej radości i życzliwości oraz wyjątkowej rodzinnej atmosfery przy wigilijnym stole. Zaproszeni goście w swoich wystąpieniach życzyli uczestnikom uczelnianej Wigilii spokojnych i radosnych Świąt Bożego Narodzenia.

Spotkaniu przewodniczył ks. bp Marek Solarczyk, który poświęcił opłatki i udzielił błogosławieństwa. Następnie przy śpiewie kolęd w wykonaniu chóru akademickiego, „jak obyczaj stary każe”, wszyscy przełamali się opłatkiem, życząc sobie dobrych Świąt i pomyślności w Nowym Roku.

Karolina Derleta

Uczestników uniwersyteckiej Wigilii powitał JM Rektor

Spotkaniu przewodniczył ks. bp Marek Solarczyk, który poświęcił opłatki i udzielił błogosławieństwa

WYDARZENIA

Zaczęto się od Wychowania plastycznego

XXX LAT WYDZIAŁU SZTUKI

Uroczystości związane z jubileuszem 30-lecia Wydziału Sztuki odbyły się 17 listopada w Kamienicy Desków, gdzie zaprezentowano rocznicową wystawę pracowników i studentów Wydziału Sztuki Uniwersytetu Radomskiego.

W otwarciu jubileuszowej wystawy wzięli udział: prof. dr hab. Sławomir Bukowski – rektor Uniwersytetu Radomskiego, dr hab. Elżbieta Sałata, prof. URad. – prorektor, Katarzyna Kalinowska – wiceprezydent Radomia, Sebastian Równy – dyrektor Wydziału Kultury UM, Beata Drozdowska dyrektor Klubu Środowisk Twórczych i Galerii Łażnia i wielu zaproszonych gości.

Dziekan Wydziału Sztuki prof. Andrzej Markiewicz, otwierając wystawę związaną z jubileuszem Wydziału Sztuki podkreślił, że prezentuje ona aktualne tendencje w sztuce oraz, co ważniejsze, osiągnięcia artystów-pedagogów nauczycieli akademickich, których twórczość obejmuje różne dziedziny sztuk wizualnych, a także dzieła twórców-studentów, w formie projektów, spełniania twórczych marzeń, polemiki i dyskusji zawartych w obrazie. W dalszej części wystąpienia prof. Markiewicz dodał: *Wyrażam głęboki szacunek dla szacownych artystów-pedagogów, nauczycieli akademickich mających duży wpływ na jego początkową, ale również dzisiejszą formę. Zapewniali oni od początku wysoki standard kształcenia. I tak: Aleksander Olszewski – pomysłodawca i twórca kształcenia artystycznego na poziomie studiów wyższych w Radomiu oraz znakomici wykładowcy Andrzej Gieraga, Henryk Hoffman, Bogumił Łukaszewski, Janusz Przybylski, Krzysztof Wyzner, Stanisław Zbigniew Kamiński, Adam*

Uczestników wystawy z okazji 30-lecia Wydziału Sztuki powitali rektor – prof. dr hab. Sławomir Bukowski (przy mikrofonie) oraz dziekan Wydziału Sztuki prof. Andrzej Markiewicz (obok)

Gratulacje dla dziekana Wydziału Sztuki prof. Andrzeja Markiewicza od wiceprezydent Radomia Katarzyny Kalinowskiej

Romaniuk. Na zakończenie swojego wystąpienia dziekan Andrzej Markiewicz powiedział: Wydział Sztuki nie tylko kształci, ale również prowadzi aktywną działalność polegającą na upowszechnianiu kultury, jest organizatorem lub współorganizatorem wydarzeń artystycznych takich jak: wystawy, konkursy, wykłady otwarte, warsztaty plastyczne, które mają znaczący wpływ na otoczenie społeczne, wprowadzając kulturę wizualną i uczestnictwo w niej na wyższe poziomy percepcji.

Rektor prof. dr hab. Sławomir Bukowski w swoim wystąpieniu podkreślił, że: *Wydział Sztuki, a w nim działalność artystyczna naszych koleżanek i kolegów artystów, nauczycieli akademickich i studentów czyni nasz Uniwersytet bogatszym o wartości równie ważne jak te naukowe, oparte o inny sposób poznawania świata i ludzi, o doznania emocjonalne, które na długo zapadają w naszych sercach i umysłach.*

Uczestnikami jubileuszowej wystawy było wielu obecnych i byłych pracowników Wydziału i studentów. W kularach wystawy wspomniano początki obecnego Wydziału Sztuki i ludzi z nim związanych.

Szerzej o Jubileuszowej wystawie pisze dr Kazimierz Łyszcz w rubryce GALERIE – str. 42.

(od red.): **Wydział Sztuki.**

Historia Wydziału Sztuki rozpoczęła się w 1993 roku. Wtedy to na kierunku Wychowanie Techniczne Wydziału Nauczycielskiego została utworzona specjalność wychowanie plastyczne. Dwa lata później ówczesne Ministerstwo Edukacji Narodowej wydało decyzję, w której wyraziło zgodę na utworzenie na tym wydziale studiów magisterskich na kierunku Wychowanie Plastyczne. Następnie powołano Katedrę Wychowania Plastycznego, którą z czasem przekształcono na Katedrę Sztuki. Kierunek studiów, kształcących młodych pedagogów sztuki zmienił nazwę na Edukację Artystyczną w zakresie sztuk plastycznych. Głównym animatorem

Jubileuszowa wystawa prezentowała osiągnięcia artystów-pedagogów nauczycieli akademickich i dzieła twórców-studentów

powstania najpierw specjalności wychowanie plastyczne, potem kierunku o tej samej nazwie i zmian strukturalnych prowadzących do powstania Wydziału Sztuki jest prof. Aleksander Olszewski.

Z biegiem lat, wraz z rozwojem technologicznym zaczęły pojawiać się nowe trendy, nowe technologie, które również w sztuce musiały znaleźć swoje miejsce. Działania multimedialne, grafika cyfrowa, fotografia cyfrowa czy sztuka w przestrzeni publicznej, to tylko niektóre kierunki sztuki, w których następował dynamiczny rozwój. Także na naszej uczelni, pracownicy uzyskiwali kolejne stopnie naukowe z tego zakresu, co bardzo mocno przyczyniło się do powstania Instytutu Sztuki. Kolejnym krokiem w rozwoju tej jednostki uczelnianej była decyzja Rady Wydziału Nauczycielskiego o utworzeniu na bazie Instytutu Sztuki Wydziału Sztuki z czterema Katedrami – Malarstwa, Grafiki i Rysunku, Mediów Cyfrowych oraz Teorii Sztuki i Struktur Przestrzennych. Uruchomiono również nowe kierunki studiów – Malarstwo oraz Grafika i architektura wnętrz. Pierwszym dziekanem nowo powstałego wydziału został prof. Aleksander Olszewski.

Już w latach 2007/2008 Wydział Sztuki otrzymał II kategorię Komitetu Badań Naukowych oraz uprawnienia do nadawania stopnia doktora sztuk plastycznych w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne.

Na przestrzeni lat Wydział Sztuki poszerzał swoją działalność dydaktyczną. Reagując na społeczne zapotrzebowanie, powstawały nowe interesujące kierunki przyciągające do studiowania w radomskiej uczelni. Osiągnięcia artystyczne studentów i wykładowców są prezentowane w galeriach Wydziału: Akademickiej Galerii Sztuki „Pentagon”, Akademickiej Galerii Sztuki „Galeria Słoneczna”, Galerii Rogatka oraz w galeriach korytarzowych usytuowanych w budynku „Pentagon”.

Aktualnie Wydział tworzą trzy Katedry – Katedra Architektury Wnętrz i Wzornictwa, Katedra Grafiki i Projektowania oraz Katedra Mediów Cyfrowych i Struktur Przestrzennych.

Karabinki od Polskiej Grupy Zbrojeniowej

TRENUJĄ STRZELANIE

Studenci kierunku Bezpieczeństwo wewnętrzne na Wydziale Prawa i Administracji naszego Uniwersytetu otrzymali cztery pneumatyczne karabinki treningowe PKT BERYL.

Karabinki zostały przekazane przez Fundację Polskiej Grupy Zbrojeniowej. Są przeznaczone do realizacji szkoleń strzeleckich studentów kierunku Bezpieczeństwo wewnętrzne, w tym nauki obsługi broni oraz bezpiecznego zachowania się na strzelnicy. Szkolenie przygotowuje studentów do działań w zróżnicowanym środowisku pola walki. Zdobyta wiedza i umiejętności praktyczne przydadzą się adeptom w ich przyszłej pracy zawodowej, także w szeregach służb mundurowych.

Ćwiczenia z PKT BERYL pozwolą studentom na zapoznanie się ze schematem prawidłowych zachowań podczas korzystania z broni, wyrobienie prawidłowych nawyków m.in. przyjmowania prawidłowej postawy strzeleckiej czy nauki zgrzywania przyrządów celowniczych. Przyczyni się to również do kształtowania postaw proobronnych i doskonalenia sprawności bojowej i psychofizycznej studentów, którzy myślą o wstąpieniu do służb mundurowych.

Szkolenie studentów z wykorzystaniem karabinków szturmowych BERYL w wersji ASG dodatkowo urozmaici szkolenia praktyczne organizowane w ramach koła naukowego (koła strzeleckiego) wspomagającego realizację programu studiów na kierunku Bezpieczeństwo wewnętrzne.

Szkolenie ze studentami realizuje nauczyciel akademicki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Radomskiego płk rez. Sławomir Gąsior.

Producentem karabinków jest Fabryka Broni „Łucznik” – Radom, która w ramach swoich prac rozwo-

Student kierunku Bezpieczeństwo wewnętrzne podczas prezentacji karabinka szturmowego BERYL

jowych opracowała pneumatyczny karabinek treningowy (PKT), jako odwzorowanie karabinka szturmowego BERYL w wersji ASG. Stanowi on element wspomagający proces szkolenia strzeleckiego i taktycznego w jednostkach wojska, policji, oddziałach paramilitarnych, a także szkolnych Oddziałach Przygotowania Wojskowego. Pneumatyczny karabinek treningowy BERYL (PKT) jest

repliką bojowego 5,56 mm karabinka szturmowego wz. 96 BERYL. Przeznaczony jest do szkolenia podstawowego i uzupełniającego żołnierzy wojsk operacyjnych, specjalnych i Obrony Terytorialnej w ramach szkolenia strzeleckiego i taktycznego zgodnie z obowiązującymi programami szkolenia w Siłach Zbrojnych RP.

Cezary Majewski

Monitorowanie przed terapią

SKÓRA POD LUPĄ

Pracownia Kosmetologiczna WNMiNoZ została wyposażona w profesjonalne urządzenie – kombajn trychologiczny, które przeprowadza komputerową analizę skóry.

Katedra Kosmetologii Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Radomskiego jako druga jednostka naukowa w Polsce została wyposażona w profesjonalne urządzenie kombajn trychologiczny, zakupione w ramach projektu pt.: „Zintegrowany Program UTHRad., POWR.03.05.00-00-Z105/17 współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego na Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym im. K. Pułaskiego w Radomiu”.

Urządzenie jest wyposażone w nowatorską technologię umożliwiającą komputerową analizę skóry. Dostarcza obiektywnych informacji o stanie skóry (zaburzenia bariery hydrolipidowej, ukryte przebarwienia, rozszerzone naczynia maskowane fototypem skóry, aktywność bakterii Cutibacterium Agnes, peroksydację lipidów, zaburzenia składu łoju, ukryte zmarszczki. Kombajn trychologiczny wykonuje serię zdjęć w różnych rodzajach światła, uwypatniając nawet te zmiany, które są niewidoczne dla oka. Ponadto, podnosi jakość prowadzonych konsultacji kosmetycznych, tak istotnych w procesie nauczania przyszłych kosmetyków, czyniąc je bardziej profesjonalnymi. Dzięki oprogramowaniu do sprzętu istnieje również możliwość monitorowania postępów, na różnych etapach, kosmetycznych terapii zabiegowych.

Dr inż. Katarzyna Sarna oraz studentka 3 roku Kosmetologii Julia Sztuto (podczas zabiegu wykonywanego przy użyciu kombajnu trychologicznego)

*Oprac. Wojciech Bielawski
na podst. materiałów ze strony www.WNMiNoZ*

Komitet Transportu

NASI W PAN-ie

Pracownicy Wydziału Transportu, Elektrotechniki i Informatyki zostali członkami Komitetu Transportu Polskiej Akademii Nauk.

W wyniku przeprowadzonych wyborów do Komitetu Transportu Polskiej Akademii Nauk w kadencji 2024-2028 członkami Komitetu będzie pięciu pracowników Wydziału Transportu, Elektrotechniki i Informatyki Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego. Są to: prof. dr hab. inż. Andrzej Chudzikiewicz, prof. dr hab. inż. Mirosław Luft, prof. dr hab. inż. Andrzej Lewiński, prof. dr hab. inż. Zbigniew Łukasik i dr hab. inż. Tomasz Perzyński, prof. URad.

Komitet Transportu Polskiej Akademii Nauk został powołany w 1972 r. Składa się z pięciu sekcji: Sekcja Sterowania Ruchem w Transporcie, Sekcja Logistyki i Procesów Transportowych, Sekcja Technicznych Środków Transportu, Sekcja Transportu Wodnego, Sekcja Elektromobilności i Transportu Autonomicznego.

Przewodniczącym Sekcji Sterowania Ruchem w Transporcie jest prof. dr hab. inż. Andrzej Lewiński.

Cezary Majewski

UPAMIĘTNIE UCZELNIANEGO STRAJKU

Uczestnicy strajku sprzed 42 lat założyli Stowarzyszenie Październik'81. O kulisach jego powstania pisze Jacek Mężyk, uczestnik tamtych wydarzeń.

Naturalnym zjawiskiem jest to, że ludzie spotykają się w miejscach publicznych, pozdrawiają się albo zamieniają kilka słów lub więcej i idą dalej. Początkowo spotkania z Krzysztofem Telką miały właśnie taki charakter – wspominaliśmy wydarzenia strajkowe z 1981 roku i komentowaliśmy naszą codzienność. Z czasem w naszych sercach zrodziła się potrzeba zachowania w pamięci wydarzeń i przeżyć z okresu strajku pracowników i studentów w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Radomiu. Jednak COVID-19 storpedował skutecznie naszą inicjatywę. Tymczasem ukazała się książka Teresy Opoki pod tytułem „Spotkałem tam ludzi lepszych od siebie” i jej wydanie przywołało u mnie tamte zamiary, którymi podzieliłem się z przewodniczącym Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Uniwersytecie Radomskim,

Michałem Gawrońskim – kolegą z „Wcześniaka”. Moi rówieśnicy wiedzą o co chodzi. Żadnego „hura optymizmu” nie było.

Zbliżała się kolejna rocznica wprowadzenia stanu wojennego i 13 grudnia 2022 r., po złożeniu kwiatów pod tablicą upamiętniającą strajk, w kilkanaście osób udaliśmy się na wspólną kawę. Jakiś czas później, 17 stycznia 2023 r. podjęliśmy decyzję o powołaniu Stowarzyszenia o nazwie Październik'81, którego podstawowym celem jest upamiętnienie strajku w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Radomiu, rozpoczętego w październiku 1981 r. Po złożeniu wymaganych dokumentów w kwietniu 2023 roku otrzymaliśmy potwierdzenie o zarejestrowaniu Stowarzyszenia Październik'81 w ewidencji stowarzyszenia zwykłego. Uzyskaliśmy prawo do podjęcia działalności. W regulaminie

Stowarzyszenia zostały określone następujące cele: upamiętnienie strajku pracowników i studentów w WSI w Radomiu, dbałość o prawdę historyczną dotyczącą przyczyn, przebiegu oraz konsekwencji strajku i inne.

Służyć temu będą m.in.: przygotowanie materiałów informacyjnych, edukacyjnych oraz pamiątkowych, edycja książek i czasopism, reprezentowanie i wspieranie członków Stowarzyszenia oraz ich interesów wobec przedmiotów trzecich, promowanie postaw i działań demokratycznych wśród społeczności akademickiej.

Jacek Mężyk

(od red.): **Jacek Mężyk** – absolwent Akademii Komunikacji w Dreźnie i Wyższej Inżynierskiej Szkoły Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Radomiu. W latach 1978-1983 pracował w Centrum Uczelniano-Przemysłowym przy WSI Radom. Uczestnik strajku i członek Komitetu Strajkowego. Skarbnik Komisji Zakładowej NSZZ Solidarność WSI Radom. Od 2018 roku – emeryt. Obecnie przedstawiciel Stowarzyszenia Październik'81 – upamiętnienie strajku pracowników i studentów w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Radomiu, rozpoczętego w październiku 1981 r.

Uczestnicy strajku przed tablicą upamiętniającą wydarzenia sprzed 42 lat.
Od lewej: Krzysztof Starnawski, Michał Gawroński, Józef Deja, Danuta Kowalczyk, Bogusław Misterkiewicz, Jan Rejczak, Anna Krok, Jacek Mężyk, Jan Kowalczyk

(...) Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości zapewnia studentom, poprzez działalność usługową, szkoleniową oraz naukową, jak najlepsze przygotowanie do samodzielnego funkcjonowania na rynku.

STUDENCI BLIŻEJ BIZNESU

(z dr inż. Ewą Ferensztajn-Galardos, dyrektorem Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości, rozmawia Wojciech Bielawski)

Słownik Języka Polskiego określa inkubator, jako stworzenie komfortowych warunków do rozwoju i wzrostu. Jak ta, nieco uproszczona przeze mnie, definicja ma się do działalności Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości, którego jest Pani dyrektorem?

Definicja ta wpisuje się, jak najbardziej w działalność Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości, której celem jest zapewnienie studentom, poprzez działalność usługową, szkoleniową oraz naukową, jak najlepszego przygotowania do samodzielnego funkcjonowania na rynku.

Kto jest pomysłodawcą Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości na polskich uczelniach?

Zazwyczaj są to osoby, którym temat przedsiębiorczości nie jest obcy, współpracujący ze studentami w różnych obszarach i różnej formie.

Jaki jest zakres działania AIP w naszym Uniwersytecie?

W ramach działalności AIP w naszym Uniwersytecie możemy wymienić kilka obszarów, te najistotniejsze to: Bank informacji – w ramach którego staramy się pozyskać propozycję tematów prac dyplomowych zgłaszanych przez sferę biznesu i administracji – przedsiębiorców, urzędy i organizacje; ponadto staramy się na bieżąco informować studentów o różnych wydarzeniach, zachęcając ich jednocześnie do aktywnego udziału w nich.

Mamy kuźnię przedsiębiorczości, w ramach której staramy się pobudzać wśród studentów postawy przedsiębiorcze, organizujemy warsztaty, praktyczne wykłady i konkursy. Prowadzimy szkolenia w zakresie podniesienia kompetencji – w tym głównie kompetencji z zakresu przedsiębiorczości oraz interpersonalnych z zakresu komunikacji, negocjacji; Nad organizacją i przebiegiem tych wszystkich działań czuwa Rada Nadzorująca z dr hab. Marzanną Lament, prof. URad. na czele. Tutaj należałoby też wspomnieć, że dzięki przychylności JM Rektora prof. Sławomira Bukowskiego otwarta została nowa przestrzeń AIP, w której możemy się spotykać.

Dr inż. Ewa Ferensztajn-Galardos, dyrektor Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości

Jak duże jest zainteresowanie studentów ale także naszych pracowników AIP?

Jeśli chodzi o zainteresowanie wśród studentów to jest ono raczej związane z organizacją różnego rodzaju wydarzeń takich jak Światowy Tydzień Przedsiębiorczości, który organizowaliśmy już po raz drugi. Ponadto studenci chętnie uczestniczą w skierowanych do nich warsztatach i projektach, które mieliśmy możliwość dotychczas realizować z innymi inkubatorami. Były to warsztaty Mazovian Startup III – których tematyka brzmiała „Od pomysłu do własnej firmy. Warsztaty Lean Startup”. Jeśli chodzi o pracowników naszej uczelni, to najbardziej zainteresowani naszą działalnością są opiekunowie kół naukowych.

Działalność AIP jest ściśle związana ze współpracą nie tylko z lokalnymi przedsiębiorcami. Jaki jest zakres tej współpracy?

Tak, współpracujemy z lokalnymi przedsiębiorcami. Współpraca ta sprowadza się głównie do organizacji

wizyt studyjnych, podczas których studenci mogą poznać specyfikę działalności poszczególnych przedsiębiorstw i praktycznych wykładów prowadzonych przez przedsiębiorców. Efektem takich spotkań dla studentów jest zarówno organizacja staży i praktyk, jak też pomoc w znalezieniu pracy.

Ponadto AIP współpracuje z Urzędem Miejskim w Radomiu, a dokładnie z Biurem Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestora, którego kierownik – Krzysztof Turek zawsze wspiera nas we wszystkich działaniach. Wspólnie organizowaliśmy dwie edycje Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości.

W tym roku nawiązaliśmy również współpracę z Fundacją SF BCC, której prezes Paweł Barszcz zainicjował dla zwycięskiego zespołu, w ramach organizowanego konkursu „Mój biznes w moim mieście” jako element nagrody, udział w spotkaniu pt. Organizacja przyszłości – przywództwo w świecie zmian i z Łożą Radomską Business Center. Na spotkaniu tym poruszane były kwestie dotyczące transformacji cyfrowej i cyrkularnej, bazującej na nowych technologiach i współpracy międzybranżowej oraz kwestie dotyczące tego, jak organizacja przyszłości realizuje wizję zrównoważonego rozwoju.

Dzięki przychylności prorektor dr hab. Elżbiety Sałaty, prof. URad. nawiązaliśmy współpracę z American Corner Radom. W ramach Akademii Przedsiębiorczych Kobiet – jako kobiety przedsiębiorcze razem z dr Renatą Krajewską, staramy się aktywnie włączać w różne inicjatywy i dzisiaj, już po raz trzeci, będziemy uczestniczyły w gali otwierającej program AWE III.

Czy uczestnictwo studentów w AIP przekłada się na możliwość znalezienia przez nich lepszej pracy i czy pracodawcy przywiązują do niego znaczenie przy zatrudnianiu naszych absolwentów?

Myślę że tak, ponieważ podczas wizyt studyjnych, o których wspomniałam, mają oni możliwość nawiązania bez-

pośredniego kontaktu z pracodawcą, poznania specyfiki działania przedsiębiorstwa.

Mamy za sobą Światowy Tydzień Przedsiębiorczości i za chwilę rok 2024. Jakie są plany AIP w najbliższych miesiącach?

Wydarzenie to cieszyło się dużym zainteresowaniem. Do konkursu „Mój biznes w moim mieście” zgłosiło się aż 8 zespołów studentów i wszystkie miały świetne pomysły. Bazując na nich chcielibyśmy w 2024 roku przygotować wniosek projektowy i zwrócić się z nim np. do Urzędu Marszałkowskiego o możliwość dofinansowania realizacji tak fajnie zaplanowanych przez naszych studentów działań mających na celu promocję naszego miasta i jednocześnie pokazujących potencjał, jaki jest w naszych studentach.

Chcielibyśmy też powrócić do koncepcji organizacji cyklicznych spotkań z tzw. ludźmi biznesu i spotkań dedykowanych kołom naukowym – umożliwiającym im wymianę doświadczeń.

Dr Ewa Ferensztajn-Galardos jest adiunktem na Wydziale Transportu i Elektrotechniki Uniwersytetu Radomskiego. Absolwentka Politechniki Radomskiej. Ukończyła studia doktoranckie w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie oraz studia podyplomowe na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego. Od 2015 roku jest dyrektorem Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się na problematyce trwałego i zrównoważonego rozwoju uwzględniającego efektywność ekonomiczną, ekologiczną racjonalność i społeczną zasadność, a także na zagadnieniach dotyczących sfery organizowania i finansowania oraz przedsiębiorczości analizowanej w kontekście instrumentów wsparcia oraz uwarunkowań. Prowadzi zajęcia dydaktyczne z zakresu: organizacji i zarządzania, w tym zarządzania projektami, wybranych aspektów działalności gospodarczej, ekonomiczno-prawnych podstaw przedsiębiorczości, design thinking. Jest autorką wielu artykułów naukowych poświęconych tematyce dotyczącej efektywności systemów transportowych, koncepcji rozwiązań organizacyjno-zarządczych, oraz publikacji dydaktycznych z zakresu przedsiębiorczości.

II edycja akcji Naczelnej Rady Adwokackiej

ADWOKAT NA UCZELNI

W dniu 20 listopada 2023 r. na Wydziale Prawa i Administracji odbyło się spotkanie organizowane w ramach II edycji inicjatywy „Adwokat na uczelni”, której celem jest przybliżenie kwestii dotyczących aplikacji adwokackiej oraz pracy adwokata.

Pierwsza edycja inicjatywy odbyła się w ubiegłym roku. Pisaliśmy o niej w „Kurierze” nr 4/8/2022. Animato-

rem ogólnopolskiej akcji jest Naczelna Rada Adwokacka we współpracy z Okręgowymi Radami Adwokackimi.

Tym razem gościem spotkania na Wydziale Prawa i Administracji naszego Uniwersytetu był dziekan Okręgowej

Rady Adwokackiej w Radomiu adw. Marek Jagielski.

W spotkaniu wzięły także udział aplikantki adwokackie, absolwentki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Radomskiego: Ilona Strus i Paulina Wilczyńska. W sposób zdalny z uczestnikami spotkania połączył się prezes Naczelnej Rady Adwokackiej adw. Przemysław Rosati. W spotkaniu, oprócz studentów Wydziału Prawa i Administracji, wzięły także udział uczniowie z klas pod patronatem Wydziału z V Liceum Ogólnokształcącego im. Romualda Traugutta oraz XI Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica z Radomia.

Wojciech Bielawski

Od lewej: adw. Marek Jagielski; dr hab. Joanna Smarż, prof. URad.; aplikantki adwokackie Ilona Strus i Paulina Wilczyńska

Wyzwania Przemysłu 4.0

REWOLUCJA PRZEMYSŁOWA NA MECHANICZNYM

W dniu 4 grudnia na Wydziale Mechanicznym Uniwersytetu Radomskiego odbyło się spotkanie poświęcone wyzwaniom Przemysłu 4.0.

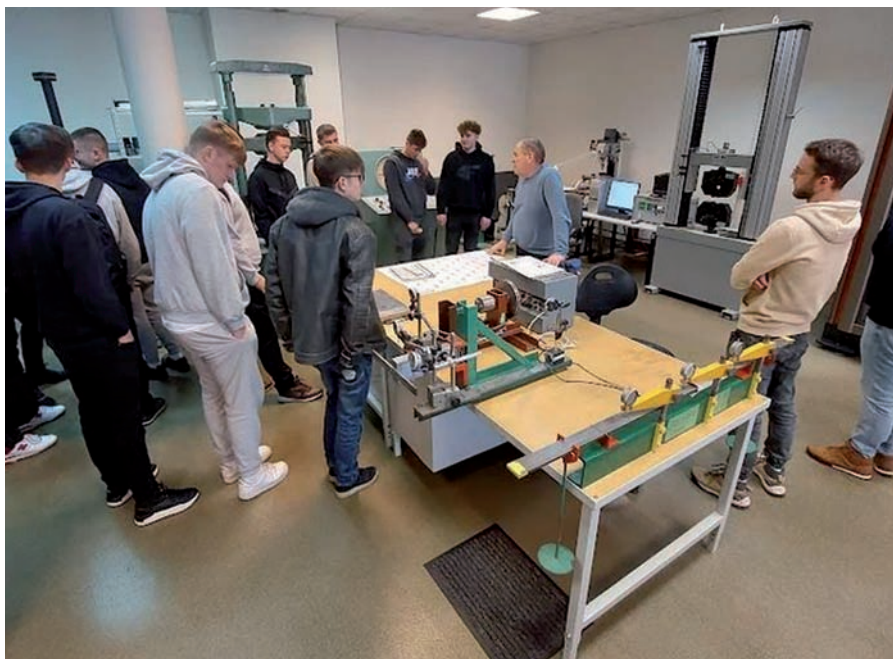
Inicjatywa została zorganizowana wspólnie przez Wydział Mechaniczny naszego Uniwersytetu, Izbę Przemysłowo-Handlową Ziemi Radomskiej oraz Radomski Klaster Metalowy. Dedykowana była uczniom radomskich szkół technicznych, w tym Zespołu Szkół Elektronicznych, Zespołu Szkół Technicznych, Zespołu Szkół Zawodowych oraz VI Liceum Ogólnokształcącego. Spotkanie to było również okazją dla doradców zawodowych oraz nauczycieli praktycznej nauki zawodu z branży metalowej, uczestniczących w projekcie kształcenia dualnego, do wymiany doświadczeń i wiedzy.

Dr inż. Przemysław Motyl – prodziekan Wydziału Mechanicznego (pierwszy od lewej) z zaproszonymi uczniami szkół średnich

Jak podkreśla dr hab. inż. Andrzej Puchalski, prof. URad., dziekan Wydziału Mechanicznego: *Przemysł 4.0 to pojęcie odnoszące się do czwartej rewolucji przemysłowej, która rozpoczęła się wraz z początkiem XXI wieku. Od tego momentu na hale produkcyjne zaczęły wchodzić cyfrowe rozwiązania, które poszerzały możliwości prostej automatyzacji. Mimo tego, że czwarta rewolucja przemysłowa trwa od dobrych kilku lat, wciąż znajduje się w początkowej fazie. Obecnie wiele osób obracających się w szeroko pojętym przemyśle może nie wiedzieć, czym jest Przemysł 4.0 i jak praktycznie można rozumieć to pojęcie. Stąd nasza inicjatywa zorganizowania takiego spotkania – dodaje na zakończenie dziekan Andrzej Puchalski.*

Prelegenci z firmy Lean Center, Jakub Kocjan i Krzysztof Bednarz, podzielili się z uczestnikami spotkania swoją wiedzą na temat Przemysłu 4.0 oraz nowoczesnych metod produkcyjnych. Prezentacja zawierała informacje o technologicznych

Laboratoria Wydziału Mechanicznego wzbudziły duże zainteresowanie wśród uczestników spotkania

rozwiązaniach związanych z transformacją cyfrową i robotyzacją w produkcji. Po prezentacji uczniowie, nauczyciele i doradcy zawodowi zwiedzili laboratoria Wydziału Mechanicznego Uniwersytetu Radomskiego oraz zobaczyli Centrum

Technologii Cyfrowej, które wkrótce stanie się miejscem zajęć praktycznych dla przyszłych inżynierów.

Wojciech Bielawski

Charytatywna licytacja bombek

REKTOR MALUJE

Po przerwie spowodowanej pandemią COVID-19, powróciła w tym roku akcja „Malowanie bombek – przyjaciele dzieciom”. W Radomskim Klubie Środowisk Twórczych „Łaźnia” spotkali się politycy, ludzie kultury, nauki i sportu, by wspólnie wspomóc to charytatywne przedsięwzięcie.

Inicjatorem akcji jest prezydent Radomia Radosław Witkowski. Udział w niej wzięli znani przedstawiciele różnych radomskich środowisk, m. in. poseł Zbigniew Kuźmiuk, zespół IRA, członkowie Radomskiej Orkiestry Kameralnej, piłkarz RKS Radomiak Radom Leandro Rossi Pereira, drużyna Hydrotruck Radom, pracownicy

Miejskiej Biblioteki Publicznej, przedstawiciele policji i straży pożarnej oraz wiele innych osób. Na licytację wystawiono ponad 40 bombek.

Uniwersytet Radomski także miał swojego przedstawiciela wśród „bombkowych artystów” – JM Rektor prof. dr hab. Sławomir Bukowski wykonał bombkę w kolorową kra-

tę z charakterystycznym „UR”. Jak powiedział „Kurierowi” – „*Chociaż nie mam talentu artystycznego, to z wielką przyjemnością wziąłem udział w tej akcji charytatywnej. Każda forma pomocy drugiemu człowiekowi jest niezwykle cenna*”.

Licytacja niepowtarzalnych bombek odbyła się w dniach 15-17 grud-

WYDARZENIA

nia za pośrednictwem portalu społecznościowego Facebook. Kwota zadeklarowana to 25 449 zł.

Pozyskane środki są przeznaczone na leczenie dwuletniej Zuzi Leśniewskiej, która cierpi na CFD – rzadką wadę wrodzoną, charakteryzującą się skróconą kością udową, a w konsekwencji prowadzi do deformacji biodra i kolana oraz deficytu ruchowego i niestabilności.

Karolina Derleta

Wykonana przez rektora bombka wzięła udział w charytatywnej licytacji

PERSONALIA

PROFESURY

dr hab. inż. Wojciech Żurowski
profesor nauk technicznych
w obszarze konstrukcji
i inżynierii procesowej

Dr hab. inż. Wojciech Żurowski w dniu 12.12.2023 r. otrzymał z rąk prezydenta Republiki Czeskiej – Petra Pavla dokument potwierdzający nadanie stopnia profesora nauk technicznych w obszarze konstrukcji i inżynierii procesowej. Nominacja została przyznana na wniosek Rady Naukowej Uniwersytetu Technicznego w Ostrawie.

Wojciech Żurowski urodził się w 1959 roku w Radomiu. Jest absolwentem Wydziału Mechanicznego Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Radomiu. Na tej uczelni (obecnie Uniwersytet Radomski) podjął pracę na stanowisku asystenta i pracuje nadal. Stopień naukowy doktora nauk technicznych uzyskał w 1996 roku na Wydziale Mechanicznym Po-

Na zdjęciu od lewej: Prezydent Republiki Czeskiej Petr Pavel, prof. Wojciech Żurowski, czeski Minister Edukacji, Młodzieży i Sportu Mikuláš Bek. Źródło: Foto MŠMT

litechniki Świętokrzyskiej, a stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych w zakresie budowy i eksploatacji maszyn uzyskał 2012 roku na Wydziale Mechanicznym Uniwersytetu Techniczno-Humanistycznego w Radomiu. Od 1 grudnia 2012 roku jest zatrudniony na stanowisku profesora na

Wydziale Mechanicznym. W latach 2012-2019 roku był kierownikiem Zakładu Podstaw Konstrukcji Maszyn, a od 2019 roku jest kierownikiem Katedry Podstaw Konstrukcji Maszyn i Materiałoznawstwa. W latach 2013-2016 był dyrektorem Instytutu Budowy Maszyn na Wydziale Mechanicznym UTH Rad. Od roku 2016

jest prorektorem ds. badań naukowych.

Jako nauczyciel akademicki wypromował około 150 inżynierów, około 60 magistrów i 3 doktorów nauk technicznych.

Aktywność naukowa prof. Wojciecha Żurowskiego koncentruje się wokół problemów fizycznych podstaw trwałości maszyn oraz zagadnień technicznego bezpieczeństwa pracy, w tym bezpieczeństwa eksploatacji maszyn i urządzeń. Jest autorem lub współautorem 18 książek i podręczników z tego zakresu. Opublikował ponad 100 artykułów w recenzowanych czasopismach naukowych, w tym w najbardziej renomowanych jak np. „Wear”. Przewodniczył lub był członkiem rad naukowych i komitetów organizacyjnych wielu konferencji naukowych. Zaprezentował także ponad 60 referatów na konferencjach krajowych i zagranicznych. Należy do

zespołu redakcyjnego czasopisma *Urządzenia dla Energetyki*. Wykonał ponad 500 ekspertyz dla potrzeb przemysłu.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Tribologicznego, Polskiego Naukowo-Technicznego Towarzystwa Eksploatacyjnego, Radomskiego Stowarzyszenia Pokoleń, Stowarzyszenia Historycznego Morskiego Dywizjonu Lotniczego w Pucku, South African Institute of Tribology (RPA) i Society of Tribologists and Lubrication Engineers (USA). Przewodniczy Komitetowi Technicznemu ds. Niezawodności w International Federation for the Promotion of Mechanism and Machine Science w kadencji 2018-2023.

Od roku 2001 współpracował z Instytutem Organizacji i Ochrony Pracy w Radomiu w zakresie zagadnień technicznego bezpieczeństwa pracy. W latach 2002-2004 pełnił funkcję prorektora ds. dydaktycz-

nych w Wyższej Inżynierskiej Szkole Bezpieczeństwa i Organizacji Pracy w Radomiu. Prowadził tam wykłady z zakresu technicznego bezpieczeństwa pracy i oceny ryzyka. W latach 1997 do 2017 był biegłym z listy prezesa Sądu Okręgowego w Radomiu z zakresu maszyn i urządzeń. Wykonywał opinie dla wielu instytucji w Polsce, w tym m.in. dla Naczelnej Prokuratury Wojskowej, Komendy Głównej Żandarmerii Wojskowej, Sądów Okręgowych i Prokuratur z całego kraju.

Jest żonaty. Ma dwoje dorosłych dzieci oraz pięcioro wnucząt. Jego zainteresowania pozanaukowe dotyczą historii techniki wojskowej (szczególnie morskiej), fotografii i dobrej kuchni.

Redakcja „Kuriera Uniwersyteckiego” składa Panu Profesorowi serdeczne gratulacje.

Profesor Wojciech Łączkowski
doktor honoris causa
Uniwersytetu Radomskiego

Dnia 23 listopada 2023 r. Senat Uniwersytetu Radomskiego przyznał Panu Profesorowi Wojciechowi Łączkowskiemu najwyższe wyróżnienie środowiska akademickiego – tytuł i godność doktora honoris causa.

Uroczystość wręczenia planowano na dzień 25 stycznia 2024 r. Niestety, z głębokim żalem informujemy, że Pan Profesor zmarł w dniu 30 grudnia 2023 r. Dyplom nadania tytułu doktora honoris causa zostanie przekazany rodzinie podczas jednej z ogólnouczelnianych uroczystości w Uniwersytecie.

Prof. Wojciech Łączkowski urodził się 3.10.1933 roku w Poznaniu. Absolwent studiów prawnych na Uniwersytecie Poznańskim (obecnie Uniwersytet Adama Mickiewicza). Na tej uczelni przeszedł wszystkie szczeble „kariery naukowej”, otrzymując w 1992 roku tytuł profesora zwyczajnego. Pełnił też funkcje prodziekana, dziekana i prorektora.

W latach 1983-2010 pracował na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL, kształcąc studentów oraz wspierając rozwój naukowy licznej kadry naukowców. Niektórzy z nich obecnie współtworzą Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Radomskiego.

Pasją Pana Profesora było kształcenie młodzieży. Przygotował ok. 1000 recenzji prac magisterskich; wypromował kilkudziesięciu doktorów; jest autorem: 37 opinii o dorobku kandydatów do tytułu naukowego, 57 recenzji prac habilitacyjnych oraz 60 prac doktorskich. Dał się poznać jako staranny, dociekliwy i jednocześnie wyjątkowo życzliwy promotor i recenzent.

Jako wybitny naukowiec, jest autorem wielu publikacji z zakresu prawa, w tym około 200 monografii i artykułów naukowych. Praca naukowa Pana Profesora ewoluowała w związku z przemianami ustrojowymi po 1989 r. Przed tą datą, publikował z zakresu zagadnień budżetowych, prawa podatkowego, finansów publicznych oraz zarządzania. Natomiast po 1989 roku, tematyka publikacji nawiązywała coraz częściej do prawa konstytucyjnego i filozofii prawa.

Pan Profesor zawsze był bardzo aktywny, o czym świadczą liczne

pełnione przez niego funkcje państwowe. Był sędzią Trybunału Konstytucyjnego, a także członkiem, a następnie przewodniczącym Państwowej Komisji Wyborczej i członkiem Rady Polityki Pieniężnej. Ponadto był członkiem Międzynarodowego Instytutu Finansów Publicznych, Komitetu Nauk Prawnych PAN, Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Towarzystwa Naukowego Organizacji

i Kierownictwa oraz Towarzystwa Naukowego KUL.

W uznaniu zasług, Pan Profesor został uhonorowany wieloma odznaczeniami państwowymi, w tym Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski i Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Otrzymał Odznakę Honorową za Zasługi dla Bankowości RP oraz Odznakę Honorową „Wybitna Osobowość Pracy Organicznej”. Zdobył również liczne nagrody

Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW), nagrody Rektora Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz KUL. W 2022 r., został Honorowym Obywatelom Miasta Poznania, a także przyznano mu Medal Homini Vere Academico.

*dr hab. Joanna Smarż, prof. URad.
Dziekan Wydziału
Prawa i Administracji
Uniwersytetu Radomskiego*

KONFERENCJE, SEMINARIA, WYKŁADY ...

Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt.: Administracja publiczna w obliczu kryzysów

Radom, 24 listopada 2023 roku

Konferencja odbyła się w Mazowieckim Centrum Sztuki Współczesnej Elektrownia w ramach inicjatywy Mazowieckie Konfrontacje Administratystów. Organizatorem wydarzenia był Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Radomskiego przy współpracy Uczelni Łazarskiego, Uniwersytetu SWPS i Akademii Leona Koźmińskiego.

Konferencja została podzielona na dwa panele. Pierwszy z nich dotyczył tworzenia prawa w sytuacjach kryzysowych. Panel ten moderowała dr hab. Joanna Smarż, prof. URad. Referaty prezentowali: prof. dr hab. Wojciech Góralczyk, *Czy stworzenie ogólnych przepisów prawa administracyjnego pozwoli łatwiej radzić sobie z sytuacjami kryzysowymi?*; prof. ALK Waldemar Hoff, *Racjonalny prawodawca w obliczu kryzysu*; prof. dr hab. Dariusz Jagiełło, *„Pandemiczna” nowelizacja prawa karnego, jako przykład wadliwej legislacji*; dr Paweł Kowalski, *Harmonizacja prawna w międzynarodowym i krajowym zarządzaniu pandemią: Analiza do-*

Prelekcja wygłoszona przez dr Monikę Żuchowską-Grzywacz

świadczeń, wyzwań i lekcji z kryzysu zdrowotnego”.

W panelu drugim, dotyczącym stosowania prawa administracyjnego w sytuacjach kryzysowych moderowanym przez prof. dr hab. Przemysława Szustakiewicza, referaty przedstawili: dr Łukasz Nosarzewski, *Czy w obliczu kryzysów administracja*

może kłamać? O dezinformacji w informacji publicznej; dr Paweł Śwital, *Sztuczna inteligencja jako narzędzie zwiększające poziom bezpieczeństwa administracji publicznej w sytuacjach kryzysowych*; dr Angelika Kurzawa, *Obowiązek zmniejszenia zużycia energii elektrycznej przez urzędy administracji publicznej w czasie*

kryzysu energetycznego; dr Katarzyna Mełgieś, *Obowiązek zapewnienia dostępności produktów leczniczych na wypadek sytuacji kryzysowej – nowa perspektywa.*

Druga część tego panelu została przeprowadzona przez dr hab. Mariusza Wieczorka, prof. URad. Referaty w niej zaprezentowali: prof. ALK dr hab. Mariusz Maciejewski, prof. ALK, *Kryzys na rynku kryptowalut jako przyczyna ustanowienia nadzoru publicznego nad tym rynkiem;* dr Monika Żuchowska-Grzywacz,

Działania władz administracji publicznej wobec katastrofy na Odrze w 2022 r.; dr hab. Włodzimierz Dzierżanowski, *Kryzys jako siła wyższa i podstawa zmiany umów w sektorze publicznym;* dr Piotr Kobylski, *Zawieszenie biegu terminów przedawnienia zobowiązań podatkowych w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19;* mgr Mariusz Godlewski, *Bezpośrednie stosowanie klauzuli ograniczającej z art. 31 ust. 3 Konstytucji przez*

sądy administracyjne w sytuacji quasi stanu nadzwyczajnego.

W przerwie konferencyjnej uczestnicy mieli możliwość zwiedzenia wystawy w Mazowieckim Centrum Sztuki Współczesnej Elektrownia z kuratorem.

Pokłosiem konferencji będzie recenzowana monografia naukowa.

*Oprac. Wojciech Bielawski
na podst. materiałów otrzymanych
od Pawła Świtala*

Konferencja „Nie hejtuję – reaguję”

Radom, 1 grudnia 2023 roku

Organizatorami konferencji byli: Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Radomiu, Mazowieckie Kuratorium Oświaty oraz Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Radomskiego. Wzięli w niej udział nauczyciele, pedagodzy i psycholodzy, a także kilkuset uczniów z Radomia, Zwolenia i Opoczna oraz innych okolicznych miejscowości. Uniwersytet Radomski reprezentowały: prorektor ds. dydaktycznych i studenckich dr hab. inż. Elżbieta Sałata, prof. URad. oraz dziekan Wydziału Prawa i Administracji dr hab. Joanna Smarż, prof. URad.

„Nie hejtuję – reaguję” to hasło kampanii promującej zachowania wolne od uprzedzeń, której inauguracja miała miejsce 1 grudnia w Auli Głównej Uniwersytetu Radomskiego. Kampania ma na celu powstrzymanie fali nienawiści, jaka ogarnęła, bez mała, wszystkie grupy społeczne. Głównie skierowana jest do uczniów szkół podstawowych i średnich. Cała akcja podzielona jest na kilka etapów, wśród nich m.in.:

Inspektor Piotr Janik z Komendy Wojewódzkiej Policji z siedzibą w Radomiu podczas przemówienia na konferencji

opracowanie lekcji z zakresu przeciwdziałania mowie nienawiści dla profilaktyków policyjnych, szkolenia dla policjantów realizujących zadania w obszarze profilaktyki społecznej,

spotkania edukacyjno-informacyjne dla uczniów szkół podstawowych i średnich, krótkie spoty promujące postawy równości i tolerancji nagrane przez studentów Uniwersytetu

Radomskiego, dystrybucja zakładek do książek i plakatów, a także konkurs dla uczniów na nakręcenie filmiku odpowiadającego na hasło kampanii.

Ideą akcji jest promowanie zachowań tolerancyjnych, które zapobiegają eskalacji nienawiści w postaci aktów przemocy i nawoływania do popełnienia przestępstw oraz

wyrażenie stanowczego sprzeciwu wobec dyskryminacji różnych grup społecznych.

Karolina Derleta

XI Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Gospodarka światowa – wyzwania XXI wieku”

Baranów Sandomierski, 7-8 grudnia 2023 roku

Konferencja odbyła się w renesansowym Zamku w Baranowie Sandomierskim. Jej organizatorem była Katedra Biznesu i Finansów Międzynarodowych oraz Katedra Finansów, Ubezpieczeń i Rachunkowości Wydziału Ekonomii i Finansów Uniwersytetu Radomskiego im. K. Pułaskiego w Radomiu. Patronat honorowy nad konferencją objął JM Rektor Uniwersytetu Radomskiego prof. Sławomir I. Bukowski.

Konferencja finansowana była ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą Doskonała nauka – Wsparcie konferencji naukowych nr projektu DNK/SP/549670/2022 oraz Uniwersytetu Radomskiego im. K. Pułaskiego.

Tematyka konferencji miała charakter interdyscyplinarny i dotyczyła aktualnych zagadnień gospodarczych związanych z funkcjonowaniem gospodarki światowej. Obejmowała następujące obszary tematyczne:

- Gospodarka światowa – wzrost gospodarczy – polityka ekonomiczna;
- Sektor finansowy w gospodarce światowej;
- Przedsiębiorstwa w warunkach globalizacji i gospodarki cyfrowej.

Konferencja odbywała się w trybie hybrydowym. W obradach stacjonarnie wzięło udział pięćdziesięciu uczestników, pozostali uczestnicy wy-

Sesja plenarna pt. Rozwój gospodarczy - czynniki, bariery, granice, prowadząca dr hab. Joanna Garlińska-Bielawska (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie)

głaszali swoje artykuły oraz uczestniczyli w dyskusjach w trybie on-line.

W pierwszym dniu konferencji odbyły się trzy sesje plenarne. Pierwszą, pt. „The global economy – state and perspectives” w języku angielskim, prowadził prof. Peter Kristofik z Matej Bel University in Banska Bystrica (Słowacja). Druga i trzecia sesje plenarne pt. „Rozwój gospodarczy – czynniki, bariery, granice” oraz „Sektor finansowy – aktualne trendy i wyzwania” prowadzone były w języku polskim. Przewodniczyli im odpowiednio dr hab. Joanna Garlińska-Bielawska z Uniwersytetu

Ekonomicznego w Krakowie oraz prof. Anna Karmańska ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie.

W drugim dniu konferencji odbyła się jedna sesja plenarna pt. „Przedsiębiorstwa w warunkach globalizacji, zrównoważonych i cyfrowych gospodarek”, której przewodniczył dr Robert Dygas ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Zarówno pierwszego, jak i drugiego dnia konferencji w obradach udział wzięło wielu wybitnych naukowców i praktyków, którzy podjęli merytorycznie trudne tematy oraz prowadzili burzliwe dyskusje.

W konferencji udział wzięło wiele znamienitych krajowych i zagranicznych ośrodków akademickich, w tym: Writtle University College w Wielkiej Brytanii, Matej Bel University in Banská Bystrica na Słowacji, Mugla Sitki Kocman University w Turcji, International Hellenic University w Grecji, University of West Attica w Grecji, Uzhhorod National University na Ukrainie, Zakarpattia Regional Center for Socio-economic and Humanitarian Research of the NAS na Ukrainie, Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education na Ukrainie, Mu-

качеvo State University na Ukrainie. Ponadto Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Uniwersytet WSB Merito w Poznaniu, Uniwersytet Radomski im. Kazimierza Pułaskiego, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Politechnika Gdańska, Politechnika Warszawska, Politechnika Łódzka, Akademia Ekonomiczno-Humanistyczna w Łodzi, Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego.

Po zakończeniu obrad uczestnicy konferencji, wykorzystując sprzyjające warunki atmosferyczne oraz piękne otoczenie Zamku w Baranowie Sandomierskim, wzięli udział w kuligu z pochodniami. Wieczorem odbyła się uroczysta kolacja w Sali Portretowej Zamku w Baranowie Sandomierskim.

Organizatorzy konferencji zapraszają do udziału w kolejnej cyklicznej konferencji w roku 2024.

Joanna Bukowska

Międzynarodowa Konferencja TransComp – Komputerowe systemy wspomaganie nauki, przemysłu i transportu

Zakopane, 4-6 grudnia 2023 roku

Wydział Transportu, Elektrotechniki i Informatyki Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego już XXVI raz był organizatorem międzynarodowej konferencji *TransComp* – KOMPUTEROWE SYSTEMY WSPOMAGANIA NAUKI, PRZEMYSŁU I TRANSPORTU. Konferencja tradycyjnie odbyła się w Zakopanem.

Tegoroczna konferencja była współorganizowana przez Ministerstwo Infrastruktury. Patronat honorowy nad konferencją objęli JM Rektor Uniwersytetu Radomskiego prof. dr hab. Sławomir Bukowski oraz Ministerstwo Infrastruktury. Konferencja *TransComp* jest organizowana od 1994 roku i skupia się wokół zagadnień transportu kolejowego, drogowego, morskiego oraz lotniczego. Biorąc pod uwagę zaangażowanie w organizację konferencji *TransComp* Ministerstwa Infrastruktury oraz podległych mu komórek, w tym

Od prawej: dr hab. inż. Piotr Kisielewski, prof. Politechniki Krakowskiej; prof. dr hab. inż. Marek Idzior (Politechnika Poznańska); prof. dr hab. inż. Jacek Pielecha – dziekan Wydziału Inżynierii Lądowej i Transportu Politechniki Poznańskiej; prof. dr hab. inż. Ireneusz Pielecha (Politechnika Poznańska)

Departamentu Gospodarki Morskiej, w tegorocznej konferencji, w sposób szczególny skupiono się na wyzwaniach transportu morskiego. W sesji plenarnej swoje wystąpienia mieli przedstawiciele Polskiego Rejestru

Statków S.A. oraz Urzędu Morskiego w Gdyni. W tegorocznej konferencji uczestniczyli przedstawiciele z 23 uczelni, instytucji, firm i urzędów.

(red.)

*Paweł Maciąg

Hałaśliwy sąsiad – źródła hałasu przenikające do wnętrza pomieszczeń do stałego przebywania ludzi

Streszczenie

W artykule zaprezentowano występujące obecnie główne przyczyny podwyższonej wartości poziomów dźwięku w obiektach budowlanych do stałego przebywania ludzi. Dokonano przeglądu obowiązujących na terenie Rzeczypospolitej aktów normatywnych określających wartości dopuszczalne poziomów hałasu wewnątrz oraz wartości wskaźników izolacyjności, którymi powinny się charakteryzować przegrody budowlane zarówno zewnętrzne, jak również wewnętrzne. Podano także i omówiono wyniki akustycznych badań terenowych z krótką prezentacją niezbędnego do ich realizacji systemu pomiarowego, a uzyskane wartości końcowe odniesiono do opisanych wcześniej dopuszczalnych wartości granicznych.

1. Wstęp – postrzeganie dźwięku

Większa część społeczeństwa obecnie doskonale zdaje sobie sprawę z zagrożenia wynikającego z pozycji organizmu ludzkiego na nadmierny poziom ciśnienia dźwięku, gdyż właśnie to określenie powinno być stosowane dla określenia warunków akustycznych zarówno w pomieszczeniach zamkniętych, jak również w środowisku zewnętrznym. Samo pojęcie hałasu nie określa, w sposób jednoznaczny, poziomu spadku komfortu akustycznego ze względu na różną (z reguły indywidualną) odczuwalność odbioru fal dźwiękowych, ale także źródło pochodzenia. Przypadków, które mogłyby posłużyć za przykład, jest aż nadto. Sztandarowe przykłady znajdujące się w literaturze bazowej z zakresu akustyki to m.in. muzyka, której głośne słuchanie dla jednych stanowi źródło pozytywnych doznań, a dla innych jest odczuciem nieprzyjemnym, powodującym rozdrażnienie i wzrost negatywnych emocji. Często można także zaobserwować muzykę połączoną z innym źródłem dźwięku – pojazdem mechanicznym. Poziomy ciśnienie akustycznych wydobywających się z wnętrza zamkniętego auta pozwalają na jego usłyszenie, zanim nasz zmysł wzroku zdoła go dostrzec.

Gorzej, gdy źródło fal dźwiękowych znajduje się za ścianą naszego mieszkania.

W każdym z muzycznych przypadków dla osoby słuchającej i obsługującej odtwarzacz – fale dźwiękowe są przyjemne, w przeciwieństwie do osób sąsiadujących. Poziomy ciśnienie dźwięków, przenikających przez przegrody budowlane lub emitowane do środowiska często przekraczają wartości dopuszczalne.

Innym przykładem często opisywanym w literaturze z tego obszaru wiedzy jest kapiący kran, który, pomimo niezwykle niskiego poziomu emitowanego hałasu doprowadza nas do stanu rozdrażnienia, utrudnia zasypianie – budząc chęci odcięcia wody, nie tylko w naszym mieszkaniu, ale także na całym osiedlu.

Definicja hałasu z czasem uległa zmianie. Obecnie za hałas uważa się fale akustyczne sprawiające odczucie spadku poziomu komfortu akustycznego. Oczywiście nadal obowiązują w odpowiednich typach pomieszczeń lub w środowisku wartości poziomów dopuszczalnych, których graniczne wartości teoretycznie nie powinny być przekraczane.

Pomiar wartości poziomów ciśnienia akustycznych odbywa się od dziesiątków lat metodą praktycznie niezmienną, a ich wyniki podawane są w skali logarytmicznej – opisuje to literatura bazowa z zakresu akustyki oraz publikacje naukowe [1, 2, 3, 4].

Nadmierne, przekraczające wartości dopuszczalne poziomów ciśnienia akustycznych mogą być wywołane przez szereg źródeł takich jak: niska wartość izolacyjności przegród budowlanych (zewnętrznych i wewnętrznych), błędnie dobrane i niewyregulowane układy bytowych systemów wentylacyjno-grzewczych, emisję drgań mechanicznych i ich przenoszenie na elementy konstrukcyjne obiektu budowlanego, układy i instalacje wyposażenia technicznego budynków czy też czynniki zewnętrzne leżące poza obiektami do stałego przebywania ludzi (powyżej 8h). Jak można zauważyć złożoność tematyki jest dość duża, a w praktyce pomiarowej co najmniej wielowątkowa. Z tego też powodu jej bazowe choćby omówienie w jednym artykule nie jest możli-

we. Dlatego też zgodnie z tytułem opracowania zostaną przedstawione na wybranym przykładzie zarysy możliwości pomiaru izolacyjności przegród budowlanych i krótko przedstawione wartości minimalne dla tychże. Zaprezentowane zostaną także wartości dopuszczalne poziomów ciśnień akustycznych wewnątrz pomieszczeń mieszkalnych i w pomieszczeniach administracyjnych (pracowniczych). Jeżeli tematyka okaże się dla ewentualnych czytelników interesująca – autor zajmie się wyjaśnieniem kolejnych aspektów zagadnień w przyszłych artykułach.

2. Dopuszczalne poziomy hałasu wewnątrz obiektów do stałego przebywania ludzi

Dopuszczalne poziomy hałasu w obiektach do stałego przebywania ludzi, maksymalne poziomy wartości ciśnień akustycznych od technicznego wyposażenia obiektów, poziom emisji hałasu do środowiska zewnętrznego jak również wartości poziomów granicznych na stanowiskach pracy są w naszym kraju dość precyzyjnie regulowane kilkunastoma normami lub też Rozporządzeniami Ministra Środowiska. Dokumenty te ściśle określają wartości graniczne, metodologię pomiarową, klasę użytej do badań aparatury pomiarowej, a w niektórych przypadkach wymogi dotyczące nawet poziomu wykształcenia, czy stopnia naukowego osoby wykonującej pomiary i raport [5]. Większość obowiązujących dokumentów jest zgodna i praktycznie wiernie tłumaczona z norm ISO obowiązujących w innych krajach Europy.

Dopuszczalne poziomy dźwięku dla obiektów budowlanych do stałego przebywania ludzi zostały podane w podstawowej, obowiązującej na terenie RP normie PN-87/B-02151/02 – Akustyka budowlana, Ochrona przed hałasem pomieszczeń w budynkach, Dopuszczalne wartości poziomu dźwięku w pomieszczeniach. Istnieje co prawda jeszcze jedna nowsza, znacznie bardziej rygorystyczna (zastępująca teoretycznie poprzednią) norma o niemalże tym samym tytule z roku 2018, ale obecnie jest ona jednym z większych nieporozumień z zakresu akustyki. Jako nowszy dokument normatywny jest obowiązujący, ale niestety (ze względu na skomplikowaną metodykę pomiarów i znacznie bardziej rygorystyczne wymogi) nie wprowadzony do życia Rozporządzeniem Ministra – a więc jest aktem martwym... Taki stan rzeczy budzi wiele zastrzeżeń i nieporozumień.

Norma PN-87/B-02151/02 odnosi się do maksymalnych i dopuszczalnych wartości poziomu dźwięku. A w obiektach budowlanych takich jak: budynki mieszkalne, użyteczności publicznej jak również zamieszkania zbiorowego i dotyczy poziomów ciśnień akustycznych które przenikają do ich wnętrza. Jednocześnie samo przenikanie fal dźwiękowych oprócz hałasu docierającego z zewnątrz zostało rozszerzone o instalację wyposażenia technicznego analizowanego obiektu zainstalowaną wewnątrz lub w pobliżu / na badanym obiekcie, niezbędną

do jego prawidłowego funkcjonowania [6]. Norma jest bezpośrednio związana z innym dokumentem opisującym metodologię i wymogi prowadzenia takich właśnie pomiarów akustycznych [7].

W rachubę więc wchodzi nie tylko dźwięki z zewnątrz, ale także hałas od systemów wentylacji mechanicznej (coraz częściej stosowanej), systemów klimatyzacyjno-grzewczych, centrali wentylacyjnych, pomp obiegowych, agregatów chłodu itd. Każda zarejestrowana i odpowiednio udokumentowana wartość przekraczająca poziomy dopuszczalny jest podstawą do podjęcia działań mających na celu jej obniżenie. Obecnie wszystkie nowe budynki zarówno zamieszkania zbiorowego, jak również użyteczności publicznej, muszą przejść procedurę mającą na celu sprawdzenie nieprzekroczenia wewnątrz pomieszczeń wartości dopuszczalnych hałasu. Jednakże w trakcie eksploatacji pojawiają się nowe sytuacje takie jak np. lokalizacja na parterze bloku mieszkalnego sklepu lub marketu spożywczego z pracującymi dzień i noc agregatami chłodniczymi dużych mocy, i hałaśliwymi wentylatorami zewnętrznych sekcji chłodzących, agregatów sprężarkowych zamontowanych na dachach obiektu zapewniających źródło chłodu dla lokali wynajętych pod działalność usługową, systemów wyciągowych punktów małej gastronomii itd.

Pogorszenie warunków akustycznych wewnątrz obiektów chronionych akustycznie może być także (a jakże bardzo często obecnie bywa) pojawieniem się w naszym spokojnym dotąd sąsiedztwie obiektów dalej oddalonych, ale charakteryzujących się wysoką emisją hałasu do środowiska nie tylko przez zespoły wyposażenia technicznego obiektu (tu powody są te same co poprzednio – z reguły centrale wentylacyjne, systemy wyciągowe, agregaty chłodnicze i zainstalowane na zewnątrz wysokoobrotowe wentylatory schładzające czynnik roboczy układów sprężarkowych), ale także np. przez wzmożony ruch pojazdów mechanicznych na terenie nowej inwestycji (samochodów osobowych, mniejszych dostawczych czy dużych ciężarowych).

W każdym z wymienionych przypadków, po stwierdzeniu wewnątrz pomieszczeń przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomów dźwięku i wstępnej lokalizacji źródła hałasu, możemy podjąć próby interwencji pisemnych skierowanych bezpośrednio do zarządcy obiektu mieszkaniowego, właściciela lokalu usługowego, zarządcy sąsiadującego obiektu handlowego / użyteczności publicznej. Zawsze także możemy liczyć na pomoc Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Przykładowe, dopuszczalne wartości poziomów dźwięku w lokalach do stałego przebywania ludzi podano w tabeli 1. Jak widzimy dla obiektów mieszkalnych wartości te dla 8 – godzinowego czasu odniesienia wynoszą dla pory dnia (6:00-22:00) $L_{Aeq} = 40\text{dB}$, zaś dla pory nocy (22:00-06:00) $L_{Aeq} = 30\text{dB}$.

Tab. 1. Dopuszczalny poziom ciśnienia dźwięku A w pomieszczeniach do przebywania ludzi [6]

Lp.	Przeznaczenie pomieszczenia	Dopuszczalny równoważny poziom dźwięku A hałasu przenikającego do pomieszczenia od wszystkich źródeł hałasu łącznie L_{Acq} , dB		Dopuszczalny poziom dźwięku A hałasu przenikającego do pomieszczenia od wyposażenia technicznego budynku oraz innych urządzeń w budynku i poza budynkiem			
				średni poziom dźwięku A (L_{Am}) (przy hałasie ustalonym ¹) lub równoważny poziom dźwięku A, (L_{Acq}) (przy hałasie nieustalonym ²), dB		maksymalny poziom dźwięku A, (L_{Amax}) przy hałasie nieustalonym dB	
		w dzień	w nocy	w dzień	w nocy	w dzień	w nocy
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Pomieszczenia mieszkalne w budynkach mieszkalnych, internatach, domach rencistów, domach dziecka, hotelach kategorii S i I, hotelach robotniczych	40	30	35	25	40	30
2	Kuchnie i pomieszczenia sanitarne w mieszkaniach	45	40	40	40	45	45
3	Pokoje w hotelach kategorii II i niższych	45	35	40	30	45	35
4	Pokoje w domach wczasowych	40 - 45 ³⁾	30 - 35 ³⁾	35 - 40	25 - 30	40 — 45 ³⁾	30 - 35 ³⁾
12	Klasy i pracownie szkolne (za wyjątkiem pracowni zajęć technicznych), sale wykładowe, audytoria	40	-	35	-	40	-
13	Salę konferencyjne	40	-	35	-	40	-
14	Pomieszczenia do pracy umysłowej wymagającej silnej koncentracji uwagi	35	-	30	-	35	-
15	Pomieszczenia administracyjne bez wewnętrznych źródeł hałasu	40	-	35	-	40	-
16	Pomieszczenia administracyjne z wewnętrznymi źródłami hałasu, pomieszczenia administracyjne w obiektach tymczasowych	45	-	40	-	45	-

3. Izolacyjność przegród budowlanych

Przekroczone wartości dopuszczalnych poziomów dźwięku w pomieszczeniach odpowiedniej kategorii opisywanych w punkcie 2 artykułu lub nadmierna słyszalność dźwięków z pomieszczeń sąsiednich (treści rozmów prywatnych, dźwięki muzyki itd.) czy też środowiska zewnętrznego (np. hałas komunikacyjny) mogą stanowić podstawę do sprawdzenia izolacyjności przegród budowlanych. Wytyczne, wymogi jak również metodologia pomiaru izolacyjności przegród zewnętrznych i wewnętrznych w budynkach określa norma PN-2015/B-02151-3-Akustyka budowlana- Ochrona przed hałasem w budynkach – Część 3: Wymagania dotyczące izolacyjności przegród w budynkach i elementów budowlanych. Jej zapisy obejmują takie zagadnienia jak: hałas wewnętrzny instalacyjny, zewnętrzny przenikający do pomieszczeń, wewnętrzny bytowy powietrzny, jak i uderzeniowy czy hałas pogłosowy. Ten dość rozbudowany ponad 50-stronicowy

dokument określa jednoznacznie dla poszczególnych, bardzo szczegółowych kategorii pomieszczeń minimalne wymagania dotyczące przegród zewnętrznych (pełnych, szklanych i mieszanych), a także wytycza minimalne wartości izolacyjności przegród wewnętrznych w budynkach istniejących, jak również projektowanych. Jednymi z najważniejszych wskaźników izolacyjności zawartymi w opisywanej normie są:

- R'_{A1} – wskaźnik oceny przybliżonej izolacyjności przegród wewnętrznych,

- R'_{A2} – wskaźnik oceny przybliżonej izolacyjności przegród zewnętrznych.

Spełnienie wymogów omawianego aktu normatywnego jest niezwykle ważne dla odpowiednich warunków komfortu akustycznego osób przebywających wewnątrz, a sam proces określenia stopnia minimalnej izolacyjności ścian zewnętrznych, wewnętrznych, jak również stropów powinien być określany

obliczeniowo i brany pod uwagę (obecnie musi być obliczany) już w trakcie projektowania obiektów. Poniżej przedstawiono przykład (wzór 1, 2) zawartej w normie PN-2015/B-02151-3 procedury obliczeniowej dotyczącej minimalnej izolacyjności przegrody zewnętrznej, niezbędnej chociażby do spełnienia odpowiednich warunków akustycznych wewnątrz np. liczby szyb stolarki okiennej – co niesie za sobą znacznie wyższe koszty budowy obiektu. Z tego też powodu spotyka się nader często zaniżanie minimalnej, wymaganej izolacyjności. Kupując mieszkanie, rzadko kto pyta o akustykę wewnątrz – zachwycamy się położeniem lokalu, otoczeniem, martwimy się ceną. Do kłopotów z ewentualnym hałasem dojrzewamy nieco później, już w trakcie użytkowania. Przykładowe wartości wskaźników izolacyjności podano w tabeli 2.

$$R'_{A2} = L_{A,zew} - L_{A,wew} + 10 \lg \left(\frac{S}{A} \right) + 3 \quad (1)[7]$$

gdzie:

R'_{A2} – wskaźnik oceny przybliżonej izolacyjności akustycznej właściwej przegrody zewnętrznej,

$L_{A,zew}$ – miarodajny poziom hałasu zewnętrznego przy danej przegrodzie zewnętrznej zaokrąglony do całkowitej liczby decybeli,

$L_{A,wew}$ – poziom odniesienia do obliczenia izolacyjności akustycznej przegrody zewnętrznej,

A – chłonność akustyczna pomieszczenia w oktawowym paśmie o środkowej częstotliwości $f=500$ Hz bez wyposażenia pomieszczenia i obecności użytkowników,

S – pole rzutu powierzchni przegrody zewnętrznej na płaszczyznę fasady lub dachu widzianej od strony pomieszczenia, przy czym:

$$A = 0,16 \times \frac{V}{T} \quad (2)$$

gdzie:

V – objętość pomieszczenia,

T – przewidywany czas pogłosu T w pomieszczeniu w oktawowym paśmie o środkowej częstotliwości $f=500$ Hz.

Tab. 2. Izolacyjność od dźwięków powietrznych przegród wewnętrznych w budynkach zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej [8]

Lp.	Rodzaj przegrody	Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika dB
1	2	3	4
III	Budynki zamieszkania zbiorowego (domy studenckie, internaty i bursy szkolne, hotele robotnicze, domy dziecka, domy opieki społecznej)		
	Ściany i drzwi		
III.1	Ściana między pokojami mieszkalnymi oraz między pokojem mieszkalnym a pomieszczeniem administracyjnym	$R'_{A,1}$	≥ 45
III.2	Ściana i drzwi między pokojem mieszkalnym a obszarem komunikacji ogólnej (korytarze, hole, klatki schodowe)		
III.2.1	- ściana bez drzwi oraz część pełna ściany z drzwiami	$R'_{A,1}$	≥ 45
III.2.2	- drzwi	$R'_{A,1,R}$	≥ 30 (≥ 35) ^g
III.3	Ściana między pokojem mieszkalnym, pomieszczeniem administracyjnym, pokojem dla personelu a ogólnodostępnym pomieszczeniem sanitarnym, pomieszczeniem kuchennym	$R'_{A,1}$	≥ 50
Lp.	Rodzaj przegrody	Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika dB
III.4	Ściana między pokojem mieszkalnym a pomieszczeniem ze źródłami zakłóceń akustycznych		
III.4.1	- pomieszczeniem technicznymi z urządzeniami instalacyjnymi wyposażenia budynku	$R'_{A,1}$	Określić indywidualnie ^a , przy zachowaniu warunku ≥ 58 ^b

cd. Tab. 2.

III.4.2	- pomieszczeniem handlowym usługowym (z wyjątkiem wymienionych w III.4.3), - salą klubową, kawiarnianą, restauracyjną, w których nie prowadzi się działalności z udziałem muzyki i/lub tańca	$R'_{A,1}$	$\geq 58^b$
III.4.3	- salą klubową, kawiarnianą, restauracyjną, w których prowadzi się działalność z udziałem muzyki i/lub tańca ^d - pomieszczeniem usługowym, w którym zainstalowane urządzenia lub rodzaj wykonywanej pracy czy prowadzonych zajęć ruchowych ^e powodują powstawanie zakłóceń akustycznych w postaci dźwięków powietrznych i materiałowych ^d	$R'_{A,1}$	Określić indywidualnie ^f , przy zachowaniu warunku $\geq 65^b$
Stropy			
III.6	Strop między pokojami mieszkalnymi oraz między pokojem mieszkalnym a pomieszczeniem administracyjnym	$R'_{A,1}$	≥ 50
III.7	Strop między pokojem mieszkalnym a garażem lub pomieszczeniem technicznymi z urządzeniami instalacyjnymi wyposażenia budynku		Określić indywidualnie ^a , przy zachowaniu warunku $\geq 58^b$
III.8	Strop między pokojem mieszkalnym a pomieszczeniem ze źródłami hałasu jak w III.4.2 i III.4.3	$R'_{A,1}$	odpowiednio wg III.4.2 oraz III.4.3
III.9	Strop między pomieszczeniem administracyjnym oraz między pomieszczeniem administracyjnym a pomieszczeniem ze źródłami hałasu	$R'_{A,1}$	wg VIII
VIII	Budynki biurowe		
Ściany i drzwi			
VIII.1	- Ściana bez drzwi między pokojami biurowymi oraz ściana między pokojami biurowymi a korytarzem	$R'_{A,1}$	$\geq 40 (\geq 35)^f$
VIII.2	Ściana między pokojem biurowym a obszarem komunikacji ogólnej (korytarze, hole, klatki schodowe)		
VII 1.2.1	- ściana bez drzwi oraz część pełna ściany z drzwiami	$R'_{A,1}$	$\geq 40 (\geq 35)^i$
VIII.3	Ściana między pokojem do prowadzenia rozmów poufnych (w tym gabinety dyrektorskie) a innymi pomieszczeniami biurowymi lub obszarem komunikacji ogólnej (korytarze, hole, klatki schodowe)		
VIII.3.1	- ściana bez drzwi oraz część pełna ściany z drzwiami	$R'_{A,1}$	≥ 50
VIII.5.1	- ściana bez drzwi oraz część pełna ściany z drzwiami	$R'_{A,1}$	≥ 48
VIII.7	Ściana między zespołami pomieszczeń biurowych wykorzystywanych przez odrębnych użytkowników	$R'_{A,1}$	≥ 50

Jak można zauważyć, wskaźnik izolacyjności przegród wewnętrznych dla lokali mieszkaniowych powinien wynosić powyżej $R'_{A,1} \geq 45$ dB, a w skrajnych przypadkach powinien osiągać wartość nawet 65 dB! Bazując na wytycznych omawianej normy, możemy, w przypadku podejrzenia o niską wartość współczynnika izolacyjności przegród, wykonać badania sprawdzające i starać się o wykonanie poprawek w elementach o niskiej skuteczności tłumienia fal akustycznych.

4. Metody pomiaru poziomów ciśnienia dźwięku i izolacyjności przegród budowlanych

Metody pomiaru poziomów równoważnych i średnich poziomów ciśnienia dźwięku w obiektach do stałego przebywania ludzi są dość szczegółowo omówione we wspomnianej już normie PN-87/B-02151. Objaśnione są tam w sposób dość zrozumiały zasady prowadzenia rejestracji danych, zakresy godzinowe pory dnia i nocy, jednostkowy czas próbkowania t_p , ustawienia mikrofonów, klasy aparatury, jak i samej metodologii

obliczeniowej wraz z poprawkami K1 i K2 dotyczącymi wpływu umeblowania pomieszczeń i tła akustycznego. Tym samym do przeprowadzenia pomiarów sprawdzających potrzebna jest bazowa wiedza, wynikająca z zakresu akustyki, i sprzęt pomiarowy klasy A (pierwszej) z aktualnym świadectwem wzorcowania nie starszym niż dwa lata. Procedurę pomiarową opisano w dużej ilości artykułów naukowych, jak również instrukcjach obsługi analizatorów dźwięku, z którymi są one kupowane. Dlatego też metodologia wykonywania tych elementarnych pomiarów nie będzie w tym artykule przedstawiona. Osobom bez doświadczenia większą trudność może sprawić określenie emisji hałasu od wyposażenia technicznego obiektów, natomiast bardzo dokładne, kilkukrotne przestudiowanie obu aktów normatywnych w połączeniu z bazową wiedzą dotyczącą propagacji fal dźwiękowych, nazewnictwa wskaźników i przypomnieniem matematycznych metod obliczeniowych – pozwoli szybko rozwiązać i te niejasności.

Więszym problemem może okazać się pomiar wskaźników izolacyjności istniejących przegród budowlanych – a więc pomiar weryfikujący skuteczność tłumienia dźwięków przez analizowaną ścianę wewnętrzną czy też zewnętrzną. Tu metodologia musi być zgodna z normami PN-2015/B-02151-3 i PN-EN ISO 717-1 Akustyka – Ocena izolacyjności akustycznej w budynkach i izolacyjności akustycznej elementów budowlanych – Izolacyjność od dźwięków powietrznych [8, 9].

Oprócz zastosowania właściwych metod pomiarowo-obliczeniowych niezbędny do przeprowadzenia analiz jest także specjalistyczny sprzęt do akustyki budowlanej. Pomiarów takich nie wykonamy zwykłym, podstawowym miernikiem, a tylko i wyłącznie analizatorem dźwięku z zainstalowaną aplikacją akustyki budowlanej. Pomiarów takich nie wykonamy zwykłym, podstawowym miernikiem, a tylko i wyłącznie analizatorem dźwięku z zainstalowaną aplikacją akustyki budowlanej. Aby spełnić wymogi normatywne podczas pomiarów musi być wykorzystane znormalizowane i certyfikowane źródło dźwięku o mocy nawet około $L_w(A)=120\text{dB}$. Skompletowanie takiego zestawu jest dość kosztowne i posiadają go z reguły tylko profesjonalne firmy zajmujące się pomiarami akustycznymi. Na fotografii 1 przedstawiono widok wykorzystanej do analizy kompletnej aparatury pomiarowej firmy Norsonic składającej się z następujących elementów:

- analizator dźwięku Norsonic Nor 140 klasy A z mikrofonem Norsonic Type1209/20960
- kalibrator NorsonicType 1251,
- źródło dźwięku Dodecahedron loudspeaker Nor276.

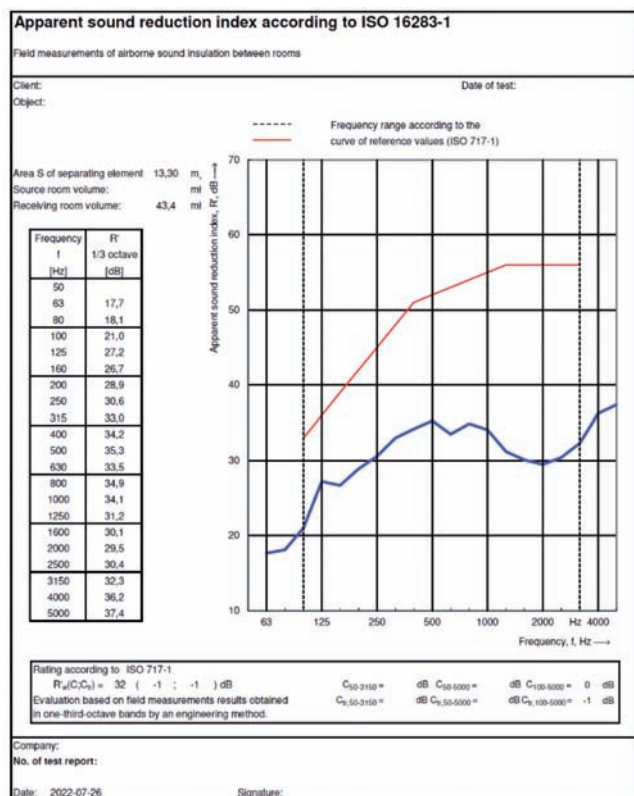
Fot. 1. Lokalizacja źródła dźwięku Dodecahedron loudspeaker Nor276 w analizowanym akustycznie Pokoju Spotkań [opracowanie własne]

Pomiary akustyczne omawiane w niniejszym artykule miały miejsce w jednym z warszawskich lokali użytkowych przy ulicy Grzybowskiej. Zgodnie z zamówieniem najemca powierzchni zgłosił podejrzenie zaistnienia zbyt niskiej wartości wskaźników izolacyjności istniejących przegród budowlanych (słyszalność rozmów poufnych, przenikanie dźwięków do pomieszczeń sąsiednich podczas prowadzonych konferencji itd.).

Po skonfigurowaniu odpowiedniego systemu pomiarowego i wprowadzeniu niezbędnych danych dotyczących powierzchni ścian i objętości pomieszczeń, wykonano zgodnie z procedurą serię pomiarów zarówno w pomieszczeniu nadawczym (ze źródłem dźwięku) jak również odbiorczym – sąsiadującym przez przegrodę. Zgodnie z wytycznymi procedury dokonano także pomiaru czasu pogłosu. Po zakończeniu badań zarejestrowane dane zostały przesłane do aplikacji NorBuild (producenta systemu) zainstalowanej na komputerze i umożliwiającej wygenerowanie gotowego raportu dotyczącego izolacyjności badanej przegrody. Rysunek 1 przedstawia widok gotowego raportu.

Należy zwrócić uwagę, iż według zaleceń normy PN-2015/B-02151-3- Akustyka budowlana- Ochrona przed hałasem w budynkach – Część 3: Wymagania dotyczące izolacyjności przegród w budynkach i elementów budowlanych – dla analizowanej przegrody oddzielającej dwa osobne pomieszczenia administracyjne dla odrębnych użytkowników wskaźnik izolacyjności powinien być większy $R'_{A,1} \geq 50\text{ dB}$, zaś faktyczna izolacyjność przegrody mierzona zgodnie z normą PN-EN ISO 717-1 wyniosła tylko $R'w=32\text{ dB}$ (linia niebieska rysunku 1). Faktyczna

izolacyjność w stosunku do minimalnej, wymaganej aktem normatywnym obniżona była o 18 dB! Po procesie naprawczym ściany przeprowadzonym przez właściciela obiektu (usunięciu usterek montażowo-budowlanych i izolacji mostków akustycznych) przegroda, podczas kolejnych pomiarów sprawdzających, osiągnęła normalne wartości minimalnych parametrów izolacyjności.

Rys. 1. Raport z wyników pomiarów izolacyjności badanej przegrody budowlanej [opracowanie własne]

Badania dotyczące lokalizacji miejsc przenikania fal dźwiękowych na poddanej analizie ścianie (wykorzystanie kamery akustycznej, skanowanie sondą dwumikrofonową) zostaną omówione w jednym z kolejnych artykułów.

5. Podsumowanie

Rozwój gospodarczy i techniczny krajów obecnego świata pociągnął za sobą wiele zagrożeń, z którymi ludzkość obecnie musi się zmagać. Zanieczyszczenie środowiska naturalnego, niszczenie zasobów naturalnych czy też wzrost chorób cywilizacyjnych to cena jaką płacimy i płacić będą kolejne pokolenia. Jednym z wymienionych zagrożeń jest hałas mogący mieć i mający negatywny wpływ na organizm ludzki, będący przyczyną wielu kłopotów zdrowotnych takich jak: stres, niepokój, agresja, nawracające bóle głowy, zmęczenie, znużenie, dekoncentracja, problemy z układem krążenia czy nawet u dzieci niedorozwój umysłowy.

W niektórych sytuacjach czy też miejscach nie mamy wpływu na wartość poziomów ciśnień akustycznych na nas oddziałujących – musimy w końcu dojść do sklepu, przejść ruchliwą ulicę czy dojechać z i do pracy.

Jednakże nie należy zapominać, że istnieją akty prawne w których określone są dopuszczalne maksymalne wartości poziomów dźwięku zarówno w pomieszczeniach zamkniętych, jak również na przestrzeni otwartej. Zapisy i wytyczne norm z zakresu akustyki ustalają w sposób jednoznaczny wartości graniczne, które nie mogą być przekroczone w obiektach dla stałego przebywania (powyżej 8h) ludzi, a więc zarówno w pomieszczeniach administracyjnych, użyteczności publicznej, szkołach, szpitalach, żłobkach, jak i w obiektach mieszkalnych.

Jeżeli w naszym mieszkaniu lub w pomieszczeniu pracy zaczniemy nagle odczuwać wyraźny spadek komfortu akustycznego, powinniśmy, w obawie o nasze zdrowie podjąć kroki mające na celu określenie przyczyn i likwidacji tego zjawiska.

Każdy kto dla realizacji własnych celów wprowadza w naszym sąsiedztwie urządzenia / maszyny / systemy / punkty usługowe / sklepy, powinien dbać o jak najmniejszy ich wpływ na klimat akustyczny bezpośredniego otoczenia. Zadanie to wiąże się oczywiście z podwyższonymi kosztami, ale według doświadczeń osób zajmujących się badaniem i redukcją hałasu, koszty te i tak są niższe niż przyszłe, wynikające z prac naprawczych, modernizacyjnych czy też karno-sądowych.

Pamiętajmy, że najlepszą metodą ograniczenia nadmiernych poziomów emisji hałasu jest likwidacja jego źródła, a także to, iż, jeżeli prawo się nie zmienia, każdy z nas, osobno czy też grupowo, może złożyć pytanie/petycję czy też skargę dotyczącą spadku komfortu na skutek podwyższonych poziomów ciśnienia dźwięku w obiektach mieszkalnych czy też administracyjnych, w których mieszkamy lub pracujemy.

Abstract

The article presents the currently occurring main causes of elevated values of sound levels in buildings for permanent human occupancy. The normative acts in force on the territory of the Republic of Poland defining the permissible values of noise levels inside, as well as the values of insulation indices, which should be characterized by building partitions, both external and internal. Also given and discussed are the results of acoustic field tests with a brief presentation of the measurement system necessary for their implementation, and the final values obtained are related to the permissible limit values described earlier.

Literatura:

1. M. Kirpluk, Podstawy akustyki, NTL-M.Kirpluk, Warszawa 2020.

2. Bruel&Kjaer: Pomiary dźwięków. Bruel&Kjaer 2850 NaerumDenmark 1988.
3. Cempel Cz., Wibroakustyka stosowana, PWN, Warszawa 1973.
4. Maciąg P., Dźwięk czy hałas – jak to w końcu jest?, Kurier Uniwersytecki nr 1, Wydawnictwo UTH w Radomiu, 2021.
5. BREEAM International New Construction 2016 - Technical Manual, Document reference: SD233, Version: 2016, Issue: 2.0 BRE Global Ltd. Bucknall's Lane Watford WD25 9XX United Kingdom Copyright © BRE Global Ltd. 2017.
6. PN-87/B-02151/02 – Akustyka budowlana, Ochrona przed hałasem pomieszczeń w budynkach, Dopuszczalne wartości poziomu dźwięku w pomieszczeniach.
7. PN-87/B-02156 – „Metody pomiaru poziomu dźwięku A w budynkach.
8. PN-2015/B-02151-3- Akustyka budowlana- Ochrona przed hałasem w budynkach – Część 3: Wymagania dotyczące izolacyjności przegród w budynkach i elementów budowlanych.
9. PN-EN ISO 717-1 Akustyka - Ocena izolacyjności akustycznej w budynkach i izolacyjności akustycznej elementów budowlanych - Izolacyjność od dźwięków powietrznych.

(Od red.): **Paweł Maciąg**, dr inż. urodzony w 1970 roku w Ostrowcu Świętokrzyskim. Absolwent Wydziału Mechanicznego Politechniki Radomskiej. Od 1996 roku pracownik Zakładu Podstaw Konstrukcji Maszyn i Tribologii a obecnej Katedry Podstaw Konstrukcji Maszyn i Materiałoznawstwa Wydziału Mechanicznego Uniwersytetu Radomskiego. Członek Polskiego Towarzystwa Akustycznego, konstruktor i wykonawca wielu projektów z zakresu budowy maszyn i akustyki.

GALERIE

Wydarzenia artystyczne – jesień 2023

Początek semestru zimowego w roku akademickim 2023/24 zaowocował kilkoma interesującymi wystawami zrealizowanymi przez pracowników Wydziału Sztuki Uniwersytetu Radomskiego. W tym czasie miały również miejsce wydarzenia z udziałem artystów z ościennych ośrodków akademickich. 30 listopada w Galerii Pentagon na Wydziale Sztuki w ramach cyklu MISTRZ I UCZNIOWIE odbyła się wystawa przygotowana przez prof. Patrycję Śewczyka oraz jego studentów z Pracowni Grafiki Akademii Sztuki w Bańskiej Bystrzycy. Radomscy studenci mogli skonfrontować własne pomysły i dokonania z realizacjami swoich słowackich rówieśników. Porównania takie zawsze działają mobilizująco i mogą stymulować do owocnych działań plastycznych. Po kolejnej, dosyć długiej przerwie wymuszonej problemami technicznymi, 30 listopada w Galerii Rogatka odbył się wernisaż wystawy malarskiej pt. „Uczucia” autorstwa Małgorzaty Sobocińskiej-Kiss, adiunkt z Akademii WIT w Warszawie. Artystka pokazała na niej swoje barwne „roztańczone” fantazje zrealizowane w technice akrylowej. Z kolei w Klubie Środowisk Twórczych i Galerii „Łażnia” przy ul. S. Żeromskiego 56, 9 listopada br. odbył się

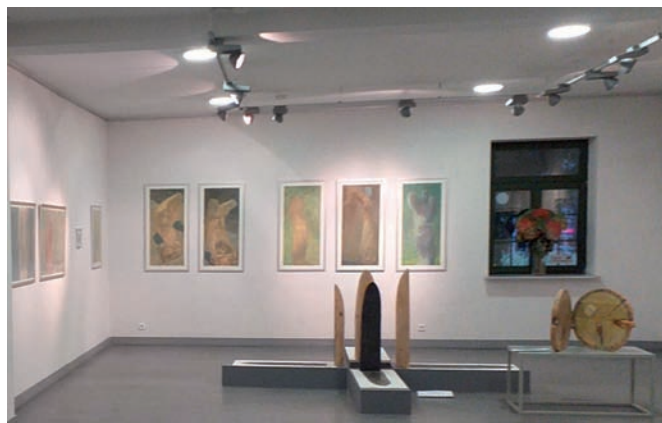
Andrzej Markiewicz, książka artystyczna, obiekt, drewno sosnowe na wystawie „z N. Rysunki i obiekty” w Nałęczowie

wernisaż wystawy „Art & Science 5. Art of apoptosis” przedstawiającej wizualne interpretacje procesów biologicznych. W październiku i listopadzie odbyły się dwie duże wystawy indywidualne Andrzeja Markiewicza, a 14. grudnia w łódzkim Muzeum Fabryki miał miejsce wernisaż tkanin Hanny Wojdały-Markowskiej.

Bez wątpienia październik i listopad A.D. 2023 należały do prof. Andrzeja Markiewicza, dziekana Wydziału Sztuki. W odstępie kilku tygodni odbyły się dwie kolejne jego wystawy indywidualne. Pierwsza z nich, zatytułowana „z N. Rysunki i obiekty”, została otwarta 6. października w Nałęczowie w Galerii im. Michała Elwiro Andriollego. Miesiąc później miał miejsce wernisaż wystawy w galerii „Piwnica PodCieniami”, zarządzanej przez Muzeum Rzemiosła w Krośnie. W obydwu galeriach zaprezentowane zostały rysunki, grafiki oraz formy przestrzenne, do których autor w ostatnim czasie przywiązuje coraz większą wagę. Można zaryzykować stwierdzenie, że przez zmianę skali swoich działań artysta wydobywa się na wyższy poziom złożoności przedstawień. Pomiedzy zaprezentowanymi pracami, zarówno tymi zrealizowanymi na papierze, jak i tymi istniejącymi w postaci obiektów trójwymiarowych zachodzi coraz wyraźniejsza konwergencja stosowanych środków i form wyrazowych. Grafiki zawierają elementy barwne ewokujące trójwymiarowość, w obiektach przestrzennych powtarza się odwoływanie do spotęgowanej graficzności i wytrawnej kolorystyki.

Na wydruki i odbitki graficzne autor pieczołowicie nakłada warstwy pasteli i drobne fragmenty barwnych papierów, na „surowym”, naturalnym drewnie rysuje i umieszcza kolorowe odciski matryc. Głównymi motywami ikonograficznymi kilku serii, od lat kontynuowanych przez Markiewicza, są zagadkowe postacie i enigmatyczne kształty, pojawiające się w trudnej do zidentyfikowania przestrzeni, formy rybo- i zwierzętopodobne. Przypominają czasem jakieś prehistoryczne menhiry, kamienne idole albo posągi *moai* z Wyspy Wielkanocnej. Towarzyszy im tło wypełnione liternictwem i napisami, odnoszące się do tekstualnego wymiaru tych obrazów. Andrzej Markiewicz tworzy długie serie prac, nadając im nazwy odwołujące się do konstrukcji literackich bądź wyrażeń językowych – *Pars pro toto* i *Synekdocha*. Do nich dodaje kolejne człony tytułu, wyjaśniające lub zasłaniające przedstawiony w obrazie sens. Niech jednak nie zmyli nas poetycka forma tych sformułowań. Wydają się one zgrabnymi maskami, służącymi do przykrycia innych, bynajmniej nie lirycznych treści, związanych z realnym życiem doświadczeń i wyobrażeń.

Sam autor o swojej postawie mówi: „Istotą mojej

Andrzej Markiewicz, widok wystawy „z N. Rysunki i obiekty” w Nałęczowie

Andrzej Markiewicz, obiekt artystyczny zaprezentowany na wystawie „z N. Rysunki i obiekty” w Nałęczowie

Wernisaż wystawy „Na papierze i w przestrzeni” Andrzeja Markiewicza w galerii PodCieniami w Muzeum Rzemiosła w Krośnie

Wernisaż wystawy „Na papierze i w przestrzeni” Andrzeja Markiewicza w galerii PodCieniami w Muzeum Rzemiosła w Krośnie

twórczości jest kondensacja form polegająca na syntetyzowaniu i generalizowaniu doświadczeń, przeżyć, wrażeń – aż do punktu, w którym zaczynają one mówić nie o swojej własnej odrębności, nie o swoim odrębnym istnieniu, ale stają się znakami ogólnych idei...”. Możemy zatem uznać, że pod pozornie łatwo rozpoznawalnymi kształtami skrywają się jakieś inne niż *prima facie* widoczne treści, konfiguracje, tęsknoty i pożądaniam...

Andrzej Markiewicz
„z N. Rysunki i obiekty ”

6.10–12.11.2023

Galeria im. Michała Elwiro Andriollego
Nałęczowski Ośrodek Kultury
Ul. Lipowa 6
24-140 Nałęczów

Andrzej Markiewicz
„Na papierze i w przestrzeni”

9.11–2.12.2023

Piwnica PodCieniami
Muzeum Rzemiosła w Krośnie
Ul. J. Piłsudskiego 19
38-400 Krosno

Andrzej Markiewicz i Marta Rymar, dyrektor Muzeum Rzemiosła w Krośnie w galerii PodCieniami na wernisażu wystawy „Na papierze i w przestrzeni”

Jednym z ciekawszych wydarzeń artystycznych jakie miały miejsce niedawno w Radomiu była wystawa „Art & Science 5. Art of apoptosis”, zorganizowana w Klubie Środowisk Twórczych i Galerii „Łażnia”.

Prezentacja pokazana w budynku przy ulicy S. Żeromskiego 56 jest piątą odsłoną projektu, którego celem jest poszukiwanie i odnajdywanie związków łączących sztukę i naukę. W przedsięwzięciu tym, badania, interpretacje i spostrzeżenia naukowców ujmowane są w sugestywną formę wizualną przez współpracujących z nimi plastyków. Poprzednie cztery edycje projektu „Art & Science”, prowadzone przez Uniwersytet Rzeszowski, Instytut Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN oraz Fundację Wspierania Nauk Biologicznych im. Nenckiego, czerpały inspirację ze współczesnej biologii eksperymentalnej i osiągnięć biotechnologii. Przedstawiały różne aspekty estetyczności charakteryzujące obszary przyrody i mikrostruktur biologicznych, akcentując potęgę vitalności – uniwersalnego popędu życiowego. Zaprezentowany w radomskiej „Łażni” projekt – „Art of Apoptosis” dla odmiany zgłębia zawite piękno i wieloaspektową naturę apoptozy – zaprogramowanej destrukcji komórki, która leży u podstaw rozwoju, odnowy i równowagi życia. Okazuje się, że procesy rozwoju biologicznego określane są przez immanentnie z nimi powiązane mechanizmy spowalniania niepożądanego rozrostu komórek, tkanek

Fragment wystawy „Art of Apoptosis” z cyklu „Art & Science”, zaprezentowanej w radomskim Klubie Środowisk Twórczych i Galerii „Łażnia”

i organizmów. Dzięki temu ograniczany jest nadnaturalny rozrost ich skali, wielkości, ilości. Stale usuwane są zużyte, uszkodzone lub niepotrzebne komórki, a w ich miejsce powstają nowe, optymalne dla funkcjonowania organizmu. Procesy apoptozy zyskują nie tylko wymiar ilościowy, ale również jakościowy, co przekłada się na aspekty estetyczne wyglądu istot żywych. W projekcie wzięło udział wielu artystów wizualnych z Polski i zagranicy, przygotowując prace ilustrujące tę intrygującą biologiczną problematykę.

Kuratorem wystawy w Radomiu była dr Katarzyna Pietrzak z Wydziału Sztuki Uniwersytetu Radomskiego.

„Art & Science 5. Art of apoptosis”

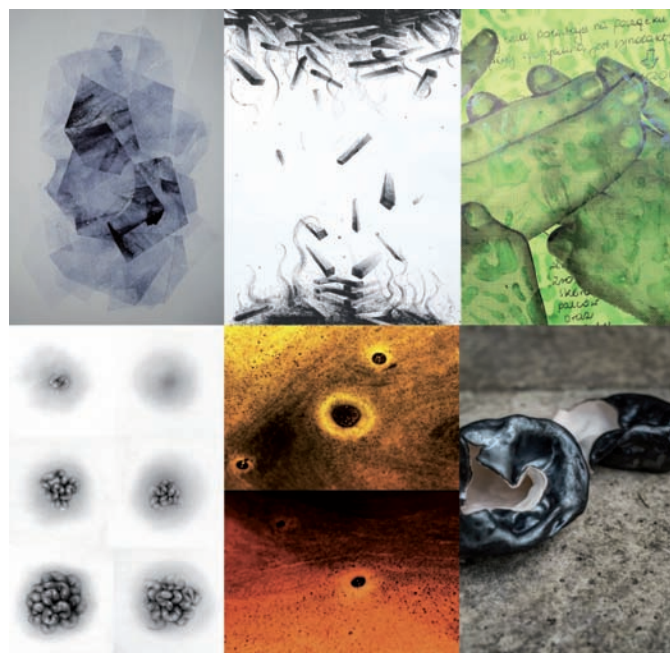
Wystawa zbiorowa

9.11–29.11.2023

Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria „Łażnia”

ul. S. Żeromskiego 56

26-610 Radom

Obrazy z wystawy „Art of Apoptosis”, zaprezentowane w radomskim Klubie środowisk Twórczych i Galerii „Łażnia”

14 grudnia w Muzeum Fabryki, znajdującym się w łódzkiej Manufakturze, powstałej na miejscu dawnego kompleksu fabryczno-mieszkalnego należącego do Izraela Poznańskiego, odbył się wernisaż wystawy prac dr hab. Hanny Wojdały-Markowskiej, zatytułowanej „O tożsamości nie tylko w splotach...”.

Na wystawie artystka zaprezentowała swoje prace tkaninowe, charakteryzujące się znaczną rozpiętością formatów od miniatur aż po wielkoformatowe realizacje. Do wykonania swoich prac używa różnych materiałów – nitek, włóczek, przędzy, sznurków, ścinków i kawałków tkanin, składając je w nawarstwiające się ciągi, syntezy, sekwencje. Często dodaje do nich również materiały „nietekstylne”, takie jak paski skór, kabelki, zwitki papieru, tekturki, folie, przeróżne drobiazgi, etc. Stosując powtarzalność motywu, kolorów i fizycznych elementów, autorka uzyskuje wrażenie niematerialności tworzywa, eterycznego „oddechu” struktury i symbolicznych odniesień formy. Niezależnie od tego, tkaniny Wojdały-Markowskiej, ujawniają wybitne walory dekoracyjne i estetyczne, ciesząc się dużym uznaniem wśród kolekcjonerów i miłośników sztuki.

Hanna Wojdała-Markowska

„O tożsamości nie tylko w splotach...”

14.12.2023–8.01.2024

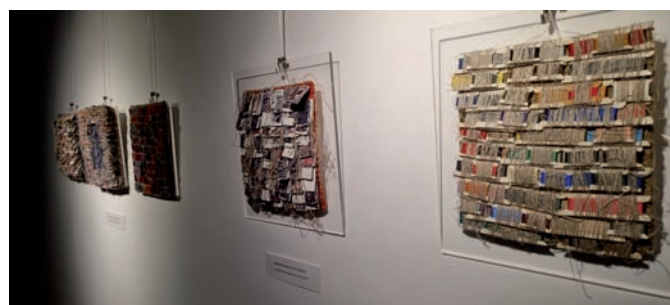
Muzeum Fabryki, Manufaktura

Ul. Drewnowska 58

91-002 Łódź

Hanna Wojdała-Markowska, widok wystawy tkanin i miniatur artystycznych

Hanna Wojdała-Markowska, fragment wystawy tkanin artystycznych

Kazimierz Mirosław Łyszcz

Chwytki robotów ze sprzęgłami z cieczą elektoreologiczną
Karol Osowski
 2023, wyd. 1, B-5,
 stron 230
 (monografia)

W monografii przedstawiono zagadnienia dotyczące zastosowania sprzęgieł i hamulców hydraulicznych z cieczami elektoreologicznymi

w chwytakach robotów przemysłowych. Na podstawie analizy literatury z zakresu konstrukcji chwytaków robotów przemysłowych, wyników przeprowadzonej optymalizacji konstrukcji, a także wykonanych badań doświadczalnych cieczy elektoreologicznej, opracowano rozwiązanie konstrukcyjne chwytaka z cieczą elektoreologiczną oraz dokonano wyboru układu sterowania chwytaka. Monografia jest podsumowaniem wieloletnich prac teoretycznych i doświadczalnych realizowanych przez Autora w ramach prac badawczych prowadzonych w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Sandomierzu oraz realizacji projektów badawczych na Wydziale Mechanicznym Uniwersytetu Radomskiego, głównie trzyletniego międzynarodowego projektu badawczego w ramach bilateralnej polsko-tajwańskiej współpracy badawczej pt. „Innovative Application of Smart Fluid in Industrial Robot Gripper”.

SZTUCZNA INTELIGENCJA – IMPLEMENTACJE
Sztuczna inteligencja – implementacje
Koduj przyszłość
T.1 i T.2
Jacek Wołoszyn
 2023, wyd.1, B-5
 (monografia)

W monografii zaprezentowano szereg koncepcji i algorytmów związanych ze sztuczną inteligencją (AI),

stanowiących filary tej fascynującej i dynamicznie rozwijającej się dziedziny nauki. Zakres materiału, który został omówiony, od nauczania głębokiego, przez perceptrony, sieci neuronowe, aż do praktycznej realizacji problemów związanych z widzeniem komputerowym, pokrywa szereg fundamentalnych myśli i zaawansowanych technik

zastosowanych w dzisiejszej sztucznej inteligencji. Każdy rozdział, każdy podrozdział, każdy przykład to kamień milowy na drodze do zrozumienia i wykorzystania AI. Dziedzina sztucznej inteligencji dynamicznie się rozwija, co oznacza, że ciągle pojawiają się nowe koncepcje, technologie i zastosowania. Należy zatem traktować tę książkę jako solidny fundament, na którym można budować dalszą wiedzę i doświadczenie. wymiarowości.

Wielka otwarta kuchnia.
Warszawski Targ Śniadaniowy jako przykład ruchów miejskich. Badania etnograficzne.
Marcin Szostakowski
 wyd.1, B-5 (monografia)

Problematyka poruszana w przedstawianej monografii wpisuje się w aktualną i wzmożoną debatę związaną

z budowaniem społeczeństwa obywatelskiego oraz zmianami, jakie zachodzą w przestrzeni miasta. Opisany przez autora Targ Śniadaniowy (na warszawskim Żoliborzu), jest zjawiskiem kulturowo-edukacyjnym związanym z nowymi ruchami miejskimi. Stanowi specjalną przestrzeń doświadczania wspólnoty i obywatelskości. Jest miejscem promującym kulturę *slow food* oraz wzmacniania więzi społecznych. Targ Śniadaniowy jest inicjatywą obywatelską, w której łączą się elementy kulinarno-gastronomiczne z perspektywami społeczno-edukacyjnymi. Autor w monografii pokazuje, jak mieszkańcy, organizując się w przestrzeni miejskiej, tworzą wspólnotę bywalców Targu, przez co stają się aktywnymi obywatelami miasta. Łączy ich kultura stołu – specyficzne połączenie wymiarów kulinarnych z nowymi wyzwaniem budowania wspólnoty. W książce tej pokazano, że jedzenie to nie tylko sposób zaspakajania głodu oraz zachowania promujące zdrowy tryb życia. Coraz częściej jedzenie staje się jednym z elementów stylu życia budującym kulturę codzienności skoncentrowanej wokół stołu.

W rubryce Tak było... gościmy Pana Profesora Jerzego Żuchowskiego, wybitnego towaroznawcę, twórcę Radomskiej Szkoły Towaroznawczej, autora ponad 400 naukowych publikacji.

TAK BYŁO...

Kiedy zadzwoniłem do Pana Profesora z prośbą o spotkanie, na samym początku rozmowy powiedział: „Czy Pan wie, Panie Wojtku, że dzięki Pana redakcyjnym poprawkom w mojej rozprawie habilitacyjnej, nie tylko otrzymałem stopień doktora habilitowanego ale monografia otrzymała nagrodę ówczesnego Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego? Był Pan wtedy chory i nad książką pracowaliśmy w Pana domu”. Oczywiście Profesor przecenił mój mały wkład w Jego znakomitą monografię, ale taki właśnie jest Pan Profesor Jerzy Żuchowski, niekwestionowany lider nie tylko polskiego towaroznawstwa traktowanego jako nauka o jakości, ale także dobry i życzliwy człowiek dostrzegający innych wokół. Dla mnie jest człowiekiem z klasą, których, niestety, jest coraz mniej.

GIGANCI SĄ WŚRÓD NAS

(z profesorem Jerzym Żuchowskim rozmawia Wojciech Bielawski)

Panie Profesorze jest Pan radomianinem od zawsze...

Tak, urodziłem się w Radomiu i cała moja rodzina pochodzi z Radomia. Od wielu lat byliśmy związani z przemysłem garbarskim. Mój dziadek miał garbarnię. Początkowo też zamierzałem poświęcić się garbarstwu. Zresztą Radom, to był wtedy najsilniejszy ośrodek garbarski w Polsce. Ale stało się inaczej. Wyjechałem do Łodzi, gdzie studiowałem na Wydziale Chemii.

Panie Profesorze, jakie były początki Pana zainteresowań towaroznawstwem?

Swoją edukację towaroznawczą rozpocząłem właśnie w Łodzi. Zdobyta tam akademicka wiedza chemiczna pozwoliła mi na skierowanie swoich zainteresowań w kierunku nauk towaroznawczych utożsamianych z jakością produktu. Trzeba wiedzieć, że towaroznawstwo to również racjonalne zagospodarowywanie odpadów przemysłu skórzanego. Badania te rozpocząłem w Kielecko-Radomskiej Wyższej Szkole Inżynierskiej w Radomiu pod kierunkiem wybitnego towaroznawcy, ówczesnego rektora Akademii Ekonomicznej w Krakowie, prof. Mieczysława Mysony.

(Od red.): *Profesor Jerzy Żuchowski stopień naukowy doktora uzyskał w Akademii Ekonomicznej w Krakowie w roku 1975. W tej samej uczelni na Wydziale Towaroznawstwa, w roku 1988, uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego, natomiast tytuł profesora otrzymał w roku 1998.*

profesor Jerzy Żuchowski

Wręczenie aktu nominacji profesury Jerzemu Żuchowskiemu przez prezydenta RP Aleksandra Kwaśniewskiego (1998)

Od kiedy jest Pan związany z naszą uczelnią?

Pracę w ówczesnej Kielecko-Radomskiej Wyższej Szkole Inżynierskiej rozpocząłem w roku 1970 jako asystent. To na tej uczelni, której nazwa co jakiś czas się zmieniała, a więc po Wyższej Szkole Inżynierskiej była Politechnika Radomska, następnie Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny i obecnie Uniwersytet Radomski, przeszedłem wszystkie szczeble naukowego rozwoju, od asystenta do profesora. Natomiast swój warsztat badawczy zorganizowałem, tworząc od podstaw w 1972 roku, Laboratorium Technologii i Towaroznawstwa.

(Od red.): *prof. Jerzy Żuchowski czterokrotnie był wybierany na stanowisko dziekana Wydziału Nauk Ekonomicznych i Prawnych – obecnie Wydział Ekonomii i Finansów – 1990-1993, 1993-1996, 2002-2005, 2005-2008. Do 2016 r. był członkiem Senatu UTH Rad. Przez wiele lat przewodniczył senackiej komisji ds. badań naukowych. Ponadto jest członkiem honorowym Business Center Club, był wiceprezydentem Radomskiej Izby Przemysłowo-Handlowej i prezesem AZS Politechniki Radomskiej.)*

W wielu swoich wypowiedziach z wielką estymą wspomina Pan naszą uczelnię.

Tak, moje życie zawodowe spełniło się właśnie dzięki tej uczelni, za co darzę ją wielkim sentymentem i wdzięcznością. To ona umożliwiła mi rozwój naukowy, stwarzając ku temu warunki. Uczelnię zawsze traktowałem jak swój drugi dom.

Panie Profesorze, Radom nie miał żadnych tradycji towaroznawczych, a Pan w ciągu kilkunastu lat stworzył Radomską Szkołę Towaroznawstwa, znaną nie tylko w Polsce, ale praktycznie w całym świecie.

Rzeczywiście tak było, ale ja nie tylko sobie przypisuję te zasługi, ale również moim współpracownikom. Udało się nam racjonalnie zagospodarować niektóre odpady skórzane, wykorzystując ich predyspozycje użytkowe, które

umożliwiły otrzymywanie produktów o zaprojektowanej wysokiej jakości. Podjęliśmy również badania nad opracowaniem syntetycznych mierników jakości, za pomocą których można było kwantyfikować jakość procesów i produktów ich utylizacji. Natomiast w sferze organizacyjnej też dochodziło do wielu zmian strukturalnych. I tak w 1975 roku Laboratorium Technologii i Towaroznawstwa zostało przekształcone w Zakład Technologii i Towaroznawstwa, a w roku 1978 utworzono Katedrę Technologii i Towaroznawstwa. Zaś od 2012 roku w Katedrę Towaroznawstwa i Nauk o Jakości. I właśnie to przekształcenie organizacyjne w sposób istotny osadziło towaroznawczy ośrodek ówczesnej Politechniki Radomskiej, a następnie Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny jako Radomską Szkołę Towaroznawczą. Polskie nowoczesne towaroznawstwo zaczęło być traktowane jako nauka o jakości.

(Od red.): *Od 2006 roku prof. Jerzy Żuchowski jest wiceprzewodniczącym Komisji Nauk Towaroznawczych – Nauk o Jakości PAN, a od 2008 jest członkiem prezydium Międzynarodowej Organizacji Technologii i Towaroznawstwa z siedzibą w Wiedniu.*

Nakierował Pan na to jakościowe podejście do towaroznawstwa liczne grono swoich następców.

I to jest dla mnie najważniejsze. Są profesorowie: Małgorzata Kowalska, Tomasz Wasilewski oraz niedawno zmarły profesor Eugeniusz Krzemień. Powstało ponad 10 habilitacji i wiele rozpraw doktorskich.

Panie Profesorze, co Pan najbardziej ceni u ludzi, jakim jest Pan szefem?

U swoich współpracowników najbardziej ceniłem i cenię inicjatywę i pomysły, teraz nazywa się to kreatywnością. W zasadzie mieli wolną rękę w swoim rozwoju, ja stałem trochę z boku i coś im podpowiadałem, proponowałem. Myślę, że ta samodzielność spowodowała, że nie czuli się w swoich działaniach skrępowani, byli pełni zapału i inwencji twórczej. Dzisiaj wydaje mi się, że taki sposób kierowania zespołem jest najlepszy.

Wracając do spraw organizacyjno-strukturalnych, z Pana inicjatywy przemianowano Katedrę Technologii i Towaroznawstwa w Katedrę Nauki o Jakości. Warto też pamiętać, że wdrożono w Katedrze System Zarządzania Jakością ISO. Ponadto, to Pan był głównym inicjatorem powołania w naszej uczelni kierunku studiów Towaroznawstwo i kierunek ten w roku 2014 uzyskał prawa doktoryzowania.

Byliśmy bardzo silnym ośrodkiem towaroznawczym i te zmiany były jakby naturalne. Mieliśmy znakomitą kadrę. Na nasze cykliczne międzynarodowe naukowe konferencje, pt. „Rola towaroznawstwa w zarządzaniu jakością w warunkach gospodarki opartej na wiedzy” przyjeżdżali towaroznawcy z całego świata.

TAK BYŁO...

(Od red.): *prof. Jerzy Żuchowski do 2018 roku był nieprzerwanie przewodniczącym Rady Naukowej Konferencji. Od 2005 roku wydawany był w Radomiu periodyk towaroznawczy „Polish Journal of Commodity Science”. Ukazywał się on pod auspicjami Polskiego Towarzystwa Towaroznawczego, Komisji Nauk Towaroznawczych – Nauk o Jakości PAN oraz naszej Katedry Towaroznawstwa i Nauki o Jakości.*

(Od red.): *prof. Jerzy Żuchowski od początku przewodniczył radzie naukowej tego towaroznawczego czasopisma.)*

Otrzymał Pan też niezwykle wyróżnienie – Polską Nagrodę Jakości.

Rzeczywiście ta nagroda jest niezwykle nobilitująca. Otrzymuje ją w roku tylko jedna osoba z dziedziny nauk o jakości. Nagroda wręczana jest 11 listopada, w dniu Święta Niepodległości na Zamku Królewskim w Warszawie. Dla mnie to było wyjątkowe przeżycie.

Panie Profesorze, czy czuje się Pan człowiekiem spełnionym?

Zdecydowanie tak. I nie myślę tutaj tylko i wyłącznie o swojej osobie i splendorach, które mnie spotkały. To jest oczywiście miłe. Ale najbardziej cieszy mnie, że na zupełnie dziewiczym terenie jakim był Radom, jeśli chodzi o towaroznawstwo, udało mi się coś stworzyć. A cieszy mnie to tym bardziej, że mam następców i wierzę, że oni, tak jak ja, w swoim życiu poświęcą się misji związanej z rozwojem dyscypliny Nauk o Zarządzaniu i Jakości, wykorzystując swoją towaroznawczą wiedzę.

(Od red.): *Towaroznawstwo jest to jedna z dyscyplin, która uzyskała stopień B+, co w pewnym sensie przyczyniło się do przekształcenia uczelni w Uniwersytet Radomski.*

Z prof. Jerzym Żuchowskim rozmawiał Wojciech Bielawski

Na Zamku Królewskim w Warszawie premier Waldemar Pawlak wręcza prof. Jerzemu Żuchowskiemu Indywidualną Polską Nagrodę Jakości (2011)

(od red.): *Jerzy Żuchowski – profesor tytularny w dziedzinie nauki o jakości i towaroznawstwa. Aktualnie specjalizuje się w problematyce zarządzania jakością, zrównoważonego rozwoju i gospodarki cyrkularnej. Wcześniej jego badania dotyczyły recyklingu niejadalnych surowców zwierzęcych. Opatentował i wdrożył wiele sposobów ich utylizacji. Opracował także szereg metod badania tychże (w tym „kolegenowy wskaźnik aminokwasowy”).*

Pełnił wiele kierowniczych funkcji w Uczelni radomskiej (m.in. dziekana), a także w światowych organizacjach naukowych (IGWT, Wiedzi) i krajowych (PAN). Działał w prestiżowych organizacjach społecznych i biznesowych (Radomska Izba Przemysłowa, Business Centre Club). Został odznaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, honorowym Medalem „Pro Masovia” i wieloma innymi.

Nagradzany trzykrotnie przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Otrzymał też wiele nagród rektorskich.

STUDENCI

Konkurs dla studentów

ŁAZIENKA MARZEŃ

Studenci Wydziału Sztuki wzięli udział w konkursie na projekt boksu łazienkowego. Konkurs trwał od 1 listopada do 9 grudnia.

Jego organizatorem była firma Impero Radom we współpracy z Katedrą Architektury Wnętrz i Wzornictwa

Wydziału Sztuki Uniwersytetu Radomskiego. Salon Impero Home, przy ul. Warszawskiej 218, jest naj-

większym salonem z wyposażeniem łazienek w Radomiu. Oferuje płytki ceramiczne, armaturę oraz ceramikę

a także armatury: baterie umywalkowe, prysznicowe,

Studenci mieli dokonać pomiarów projektowanej przestrzeni i wykonać projekt aranżacji z uwzględnieniem rodzaju i podziału płytek, rozmieszczenia armatury i ceramiki łazienkowej oraz oświetlenia. Dodatkowym wymogiem było wykonanie fotorealistycznej wizualizacji.

W konkursie wzięło udział sześć studentów:

- Weronika Pysiak – I nagroda
- Julia Nowacka – II nagroda
- Wiktoria Wnuk – III nagroda
- Weronika Mieczkowska
- Martyna Dworak
- Aleksandra Muraszko

Uroczyste wręczenie nagród odbyło się w siedzibie firmy Impero w Radomiu. Jak zapowiedzieli jej przedstawiciele zwycięski projekt będzie eksponowany w salonie wystawowym firmy.

Konkurs to przykład dobrej współpracy lokalnej firmy z kierunkiem projektowym prowadzonym

Laureatki konkursu, od lewej: Weronika Pysiak, Weronika Mieczkowska, Aleksandra Muraszko, Wiktoria Wnuk i Martyna Dworak

na Wydziale Sztuki naszego Uniwersytetu. Studenci uczestniczący w konkursie zdobyli pierwsze doświadczenie projektowe.

Koordinatorami przedsięwzięcia byli: Sylwester Maj – Impero Radom oraz mgr inż. arch. Norbert Ko-

cun – Katedra Architektury Wnętrz i Wzornictwa (Wydział Sztuki Uniwersytetu Radomskiego.

*Oprac. Wojciech Bielawski
na podst. materiałów otrzymanych
od Norberta Kocuna*

Zbiórka krwi

BO TĘTNI W NAS DOBRO

Samorząd Studencki, przy wsparciu Radomskiego Centrum Krwiop dawstwa i Krwiolecznictwa im. dr. Konrada Vietha, już po raz kolejny zorganizował zbiórkę krwi.

Społeczność akademicka włączyła się w ten sposób w ogólnopolską kampanię „Twoja krew, moje życie”. Akcja odbyła się 15 listopada przy Wydziale Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu. Zebrano 12 litrów krwi.

„Twoja krew, moje życie” to kampania społeczna realizowana w ramach programu polityki zdrowotnej pn. „Zapewnienie samowystar-

czalności Rzeczypospolitej Polskiej w krew i jej składniki na lata 2021-2026”. Jest to kontynuacja akcji z poprzednich lat. Chyba wszystkim znane jest hasło „Łączy nas krew, która ratuje życie”, do którego dodano kolejną frazę „Bo tętni w nas dobro”.

Mimo nieustającego rozwoju nauki, w żadnym laboratorium na świecie nie udało się wyprodukować

substancji zastępującej krew, ratującej życie. Dlatego tak ważne jest nieustanne przypomnienie o tym, że krew jest bezcennym darem, a zapotrzebowanie na nią jest cały czas ogromne. Oddać krew może każda zdrowa osoba w wieku 18-65 lat. To piękna idea dzielenia się częścią siebie.

Karolina Derleta

Światowy Tydzień Przedsiębiorczości

STUDENCKIE PROJEKTY BIZNESOWE

W dniach 20-24.11.2023 r. w Akademickim Inkubatorze Przedsiębiorczości w Uniwersytecie Radomskim organizowane były wydarzenia pod hasłem „Mój biznes w moim mieście” promujące przedsiębiorczość akademicką. Współorganizatorami byli: gmina Miasta Radomia, Studenckie Forum Business Center Club Region Radom.

Prezentację o Fundacji Studenckie Forum Business Center Club przedstawił Paweł Barszcz – przewodniczący SFBCC Region Radom. Była ona inspiracją dla studentów do opracowania koncepcji swojego biznesu. Natomiast dr Renata Krajewska z WTEil poprowadziła warsztaty z zakresu tworzenia modeli biznesowych, w których bardzo aktywnie uczestniczyli studenci.

W kolejnym dniu (22.11) 9 zespołów przedstawiło wyniki prac, które oceniało jury, w składzie: dr hab. inż. Waldemar Nowakowski, prof. URad. – prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą, dr hab. Marzanna Lament, prof. URad. – dziekan Wydziału Ekonomii i Finansów, dr hab. Anna Wolak-Tuzimek, prof. URad., dr Renata Krajewska – WTEil, dr hab. Jerzy Wojciechowski, prof. URad. – prodziekan WTEil, Krzysztof Turek – kierownik Biura Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestora (gmina m. Radomia), Krzysztof Woźniak – Studenckie Forum Business Center Club Region Radom i Paweł Barszcz – przewodniczący SFBCC Region Radom.

Studenci z Wydziału Ekonomii i Finansów zaproponowali wycieczkę meleksem po mieście. Studenci kierunku Turystyka i Rekreacja – aplikację mobilną umożliwiającą zwiedzanie Radomia na podobnej do gry PokemonGO zasadzie i przedsiębiorstwo świadczące usługi rekreacyjne „Wrotko-Strefa” promujące spędzanie czasu wolnego, jako dosko-

Od lewej: Paweł Barszcz – przewodniczący Studenckiego Forum Business Center Club Region Radom, mgr Marcin Nowak – opiekun SKN Management Masters oraz uczestnicy wydarzenia

Studenci podczas warsztatów z zakresu tworzenia modeli biznesowych

nały pomysł na połączenie relaksu z rozrywką, „DREAMY MOMENTS” to koncepcja firmy organizującej eventy, Centrum rozrywki „Happy Place” to przedsiębiorstwo oferujące gry i atrakcje rozrywkowe, sale gier i zabaw, eventy, imprezy oraz gastronomia, „Farma-Zoone” to pomysł na wiejskie zoo w Radomiu połączone z restauracją i sklepikiem ze zdrową żywnością zgłoszony przez Studenckie Koło Naukowe, które jako jedyne zaprezentowało swój pomysł na biznes, wykorzystując rekwizyty. Studenci WTEiI na podstawie zdobytej wiedzy praktycznej i teoretycznej oraz osobistych doświadczeń zawodowych zaproponowali stworzenie przedsiębiorstwa „Hirette”, firmy zajmującej się zapewnieniem pracowników z zakresu logistyki, magazynowania i inwentaryzacji,

a także wprowadzania innowacji technologicznych w firmach i ich magazynach. Wśród pomysłów była też działalność handlowo – usługowa w zakresie sprzedaży stacjonarnej i internetowej akcesoriów do telefonów przedstawiona przez studentów już pracujących w tej branży.

Zwyciężył projekt koła naukowego „Investment 21” „VIS” – którego autorzy opracowali projekt prostej spółki akcyjnej projektującej i produkującej zegarki naręczne. Nazwa „VIS” odnosi się do radomskiej tradycji przemysłowej – legendarnego pistoletu „Vis” używanego przez Wojsko Polskie i powstańców podczas II Wojny Światowej. Przytaczanie historii nie jest przypadkowe! – Główną cechą produktów będzie, według autorów projektu, inspiracja designem XX wieku (stylizacja Vintage). Zwycięski

zespół otrzymał nagrody ufundowane przez Uniwersytet Radomski.

Koordinatorką wydarzenia była dr Ewa Ferensztajn-Galardos – dyrektor Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości w Uniwersytecie Radomskim.

W kolejnym dniu imprezy studenci uczestniczyli w wizycie studyjnej w przedsiębiorstwie KPS FOOD. Jest to jeden z najnowocześniejszych Zakładów Drobiarskich w Polsce stawiający na jakość, bezpieczeństwo żywności, pełną kontrolę procesu w połączeniu z oczekiwaniami klientów wobec produktów i obsługi.

*oprac. Wojciech Bielawski
na podstawie materiałów
otrzymanych
od Ewa Ferensztajn-Galardos*

Współpraca z Tatrzańskim Parkiem Narodowym

SKN ŚRODOWISKO W TATRACH

W dniach 6-12 listopada 2023 roku członkowie SKN Środowisko: Adam Leszczyński oraz Szczepan Kuźdub wraz z dr. hab. inż. Pawłem Religą prof. URad. uczestniczyli w badaniach naukowych na obszarze Tatrzańskiego Parku Narodowego.

Celem badań była ocena wydatku energetycznego wybranych typów turystów przemierzających tatrzańskie szlaki. To pierwszy etap badań w ramach wspólnego z TPN projektu *Rola TPN w rozwoju regionu*. Jest to długofalowy program, który prezentuje korelację etapów rozwoju regionu z fazami cyklu kurortu turystycznego i typami przestrzeni turystycznej. Zwraca też uwagę na zagrożenia, jakie dla wartości niematerialnych przynosi globalizacja.

Wyjazd był również okazją do górskich wędrówek – głównie dolinami, chociaż mimo zimowej aury uda-

Ach, te niesamowite Tatry !

to się uczestnikom badań również zdobyć Trzydniowiański Wierch (1 758 m n.p.m.). Po trudach badań i wędrowania był czas na relaks przy grach planszowych oraz w chochołowskich termach. Tradycyjnie, uczestnicy wyprawy jako wolontariusze TPN, włączyli się w akcję sprzątnięcia szlaków.

Po powrocie członkowie SKN Środowisko uczestniczyli w jubileuszu 150-lecia Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. Wydarzenie odbyło się 25 listopada w Mazowieckim Centrum Sztuki Współczesnej ELEKTROWNIA. W wystąpieniu pt.: *Tatry i nauka. Moje pasje*, opiekun SKN Środowisko dr hab. inż. Paweł Religa, prof. URad. podzielił się z uczestnikami spotkania wybranymi dokonaniem naukowymi SKN Środowisko we współpracy z TPN.

*Oprac. Wojciech Bielawski
na podst. materiałów
otrzymanych od Pawła Religi*

Od lewej: Adam Leszczyński, dr hab. inż. Paweł Religa, prof. URad. i Szczepan Kuźdub

Dr hab. inż. Paweł Religa, prof. URad. podczas wystąpienia w MCSW ELEKTROWNIA

Hubertus 2023

GONITWA ZA LISEM

Wspaniałe wierzchowce, piękne amazonki i eleganccy jeźdźcy spotkali się w jesienny sobotni poranek 4 listopada w Lesiowie, aby uczestniczyć w Biegu Myśliwskim za Lisem Hubertus 2023.

Organizatorem imprezy był Studencki Klub Jeździecki w Lesiowie przy wsparciu Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego. W biegu wzięło udział 26 jeźdźców z różnych stadnin. Gonitwę za Lisem wygrał Błażej Piasek z 11 Pułku Ułanów Legionowych z oddziału w Gulinie, dosiadający konia o imieniu Iwan.

„Hubertus” to nazwa tradycyjnego biegu myśliwskiego organizowanego zazwyczaj na początku listopada z okazji dnia św. Huberta (3 listopada) – patrona myśliwych, jeźdźców i leśników. Głównym punktem imprezy jest tradycyjnie urządzana gonitwa, podczas której uczestnicy

na koniach ścigają jeźdźca uciekającego z przypiętą do lewego ramienia lisią kitą. Wygrywa ten jeździec, który zerwie lisi ogon. Następnie, dumnie unosząc w dłoni trofeum, wykonuje rundę honorową wokół miejsca pogoni. Jak każda tradycja, za rok sam ucieka jako lis.

Kult św. Huberta trafił do Polski w XV wieku, ale umocnił się dopiero za czasów saskich. Królowie – najpierw August II, a następnie August III – byli zapalonymi myśliwymi. Dzień św. Huberta otwierał ośmiodniowe łowy i był obchodzony bardzo uroczysto. Król August III osobiście układał program myśliwskiego święta. (www.hejnakon.pl)

Bieg Myśliwski za Lisem Hubertus 2023 odbył się w Lesiowie. Za rok Studencki Klub Jeździecki będzie obchodził 50. rocznicę istnienia. W jednym z tegorocznych numerów „Kuriera Uniwersyteckiego” przypomnimy bogatą historię SKJ.

Prezentowane zdjęcia otrzymaliśmy dzięki uprzejmości pracowników Studenckiego Koła Jeździeckiego oraz Uniwersytetu Radomskiego.

Karolina Derleta

Konkurs rozstrzygnięty

NAJLEPSZE PRACE

Po raz kolejny Wydział Prawa i Administracji zorganizował konkurs na najlepszą pracę magisterską i licencjacką w roku akademickim 2022/2023.

Komisja konkursowa, której przewodniczyła dr hab. Joanna Smarż, prof. URad. nie miała łatwego zadania. Poddane ocenie prace spełniały wszelkie wymogi dotyczące nie tylko prac magisterskich i licencjackich ale także miały walory profesjonalnych prac naukowych.

W skład komisji wchodził ponadto: prof. Katarzyna Głąbicka – Auleyt-

ner, dr hab. Helena Kisilowska, prof. URad., dr hab. Mariusz Wieczorek, prof. URad., dr hab. Wojciech Wojtyła, prof. URad. i mgr Emilia Gulińska – sekretarz.

Poniżej prezentujemy laureatów konkursu i tytuły nagrodzonych prac i ich promotorów.

Na kierunku **Prawo**:

I miejsce: **Artur Wróbel** za pracę, pt.: „Zamiar ewentualny w polskim prawie karnym” (promotor: dr Mirosław Kopeć)

II miejsce: **Dorota Prokopowicz** za pracę, pt.: „Dowód z opinii psychiatrycznej w polskim procesie karnym” (promotor: dr Mirosław Kopeć)

STUDENCI

Na kierunku **Administracja:**

I miejsce: **Oliwia Domańska** za pracę, pt.: „Kontrola żywności przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Radomiu” (promotor: dr Monika Żuchowska – Grzywacz)

II miejsce: **Martyna Wlazło** za pracę, pt.: „Przestępstwo zgwałcenia w województwie mazowieckim w statystykach policyjnych” (promotor: dr Agnieszka Łozińska – Piekarska)

III miejsce: **Magdalena Kapusta** za pracę, pt.: „Zadania gminy Wieniawa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami” (promotor: dr Paweł Śwital)

Agnieszka Wasiak otrzymała wyróżnienie z uwagi na nowatorski i twórczy charakter analizowanego zagadnienia w pracy pt.: „Poczta Polska S.A. jako gwarant doręczenia w postępowaniu administracyjnym” (promotor: dr Paweł Śwital)

Uroczyste wręczenie nagród laureatom konkursu odbyło się 14 grudnia.

Wojciech Bielawski

Od lewej: laureatka I miejsca na kierunku Administracja – Oliwia Domańska i dr hab. Joanna Smarż, prof. URad., dziekan WPIA

POST MORTEM

Marian Gos (1928-2023)

Z wielkim smutkiem przyjęliśmy wiadomość, że dnia 13 listopada 2023 r. w wieku 95 lat zmarł śp. Marian Gos. W latach 1957-1962 studiował w Wyższej Szkole Inżynierskiej na Wydziale Mechanicznym, gdzie uzyskał dyplom inżyniera mechanika. W latach 1985-1995 był pracownikiem naszej Uczelni. Początkowo, w latach 1985-1987 był głównym specjalistą, następnie

zastępcą dyrektora administracyjnego, a od 1988 roku pełnił funkcję dyrektora administracyjnego. W roku 1995 odszedł na zasłużoną emeryturę.

Był oddanym i cenionym pracownikiem naszej społeczności. Pozostanie w naszej pamięci jako niezwykle kompetentny i odpowiedzialny człowiek.

Rodzinie oraz najbliższym składamy wyrazy głębokiego współczucia.

UNIWERSYTET
RADOM

BEZPŁATNE STUDIA

Stacjonarne

40 kierunków na 8 Wydziałach:

NR 1
W
REGIONIE

- Ekonomii i Finansów
- Filologiczno-Pedagogicznym
- Inżynierii Chemicznej i Towaroznawstwa
- Mechanicznym
- Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu
- Prawa i Administracji
- Sztuki
- Transportu, Elektrotechniki i Informatyki

Centralny Punkt Informacji
ul. Malczewskiego 29 (Rektorat)
tel. 048 361 80 00
rekrutacja@uthrad.pl

www.uniwersytetradom.pl